

KONINKRIJK BELGIE

Ministerie van Verkeerswezen

Bestuur van het Zeewezen

ROYAUME DE BELGIQUE

Ministère des Communications

Administration de la Marine

Bestuurlijk Jaarverslag over de Zeevisscherij

Rapport administratif

sur la

Pêche Maritime

1938

Hooge raad voor de Zeevisscherij. — Commissie voor Mossel- en Zeevischteelt. — Visscherijonderwijs. — Onderzoeksraad voor de Scheepvaart. — Gemeenschappelijke kas voor de Zeevisscherij. — Beroepsraad voor de Zeevisscherij. — Koninklijk werk der Ibis. — Zeewetenschappelijk Instituut. — Propagandavereniging voor de zeevisch. — Indeling der Visschersvaartuigen en hun bemanning.

Conseil supérieur pour la Pêche Maritime. — Commission de Mariculture et de Mytiliculture. — Enseignement de la Pêche Maritime. — Conseil d'Enquête Maritime. — Caisse commune de la Pêche Maritime. — Conseil Professionnel de la Pêche Maritime. — Œuvre Royale de l'Ibis. — Institut des Études Maritimes. — Commission de Propagande pour le poisson de mer. — Répartition des Bateaux de pêche et de leurs équipages.

Bestuurlijk
Jaarverslag over de Zeevisscherij

Rapport administratif

SUR LA

PÊCHE MARITIME

1938

KONINKRIJK BELGIE

Ministerie van Verkeerswezen

Bestuur van het Zeewezen

ROYAUME DE BELGIQUE

Ministère des Communications

Administration de la Marine

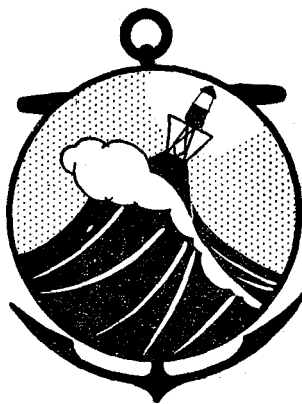
Bestuurlijk
Jaarverslag over de **Zeevisscherij**

Rapport administratif

sur la

Pêche Maritime

1938

Hooge raad voor de Zeevisscherij. - Com- || Com-
missie voor Mossel- en Zeevischteelt. —
Visscherijonderwijs. — Onderzoeksraad
voor de Scheepvaart. — Gemeensch-
pelijke kas voor de Zeevisscherij
roepsraad voor de Zeevisserij
Koninklijk werk der Ibis.
schappelijk Instituut. —
eeniging voor de zee-
der Visschersvaar

Verslag over het jaar 1938

De Nationale Maatschappijen der Spoorwegen en der Buurtspoorwegen kregen voor opdracht het ontwerp der verbindingen met de haveninrichting in denzelfden zin op te vatten.

* * *

De visscherij was een andere visscherijhaven aangelegenheid, namelijk de visscherijhaven van Oostende, die in 1811 door de Oostenrijken aan de dagorde gekomen was.

Conseil supérieur de la pêche maritime

Rapport sur l'année 1938

Dans le courant de cette année, le Conseil Supérieur a fait preuve d'une activité fort variée, qui s'est manifestée principalement à l'intervention de sous-commissions.

Dans les réunions tenues les 1er février, 12 mars et 11 août 1938, une sous-commission, composée de membres du Conseil et de délégués de l'administration communale de Nieuport, du Service spécial de la côte, de la Société nationale des chemins de fer, de la Société nationale des chemins de fer vicinaux, de l'administration de la Marine, fut chargée de réaliser un accord au sujet de l'emplacement et de l'organisation de la minque à construire par la ville de Nieuport, ensuite de l'achèvement des travaux de restauration et d'extension du port maritime.

Pour des raisons financières et en vue du développement de son commerce maritime, l'administration locale avait cru devoir donner la préférence à un emplacement situé en aval du chenal, au droit du nouveau quai d'accostage. Cette solution eut permis de maintenir les concessions des sociétés commerciales aux endroits qu'elles occupent actuellement devant l'ancien quai, en face de la ville.

La question fut étudiée jusque dans ses détails et à tous les points de vue, non seulement en ce qui concerne les intérêts de l'industrie et de la pêche maritime particulièrement en cause, mais aussi au point de vue des avantages réels de la navigation marchande, des raccordements aux voies ferrées et de l'aspect esthétique du port. En conclusion, on se mit d'accord, conformément aux vœux unanimes de tous les intéressés dans la pêche pour proposer la construction de la nouvelle minque à l'endroit occupé par l'ancien établissement, sauf à l'avancer à 5 - 6 m. du quai et à la situer à une soixantaine de mètres à l'Est de l'emplacement actuel. Cette conception, principalement justifiée par la diversité des besoins de la navigation marchande et de la pêche, aurait pour conséquence que les concessions commerciales seraient transférées devant le nouveau quai et que l'emplacement de la minque serait débarrassé des obstructions actuelles.

La minque sera donc construite à une distance d'environ 60 m. de l'extrémité Est et à 6 m. de distance du bord du mur de quai. Aucune voie ferrée n'existera entre la minque et le chenal. La voie ferrée de raccordement de la minque sera à 8 m. de distance des magasins. Les concessions commerciales sont avancées vers le nouveau quai, où les installations maritimes seront aménagées.

Les Sociétés Nationales des chemins de fer et des chemins de fer vicinaux ont été chargées d'étudier dans ce sens le projet des raccordements aux installations du port.

*

* *

Een nieuwe subcommissie, samengesteld zooals hierboven gezegd voor Nieuwpoort, met uitzondering van de Belgische Buurtspoorwegen en bijvoeging van een afgevaardigde der Oostendsche scheepsbouwers vergaderde den 5 Maart te Oostende ten einde een oplossing der kwestie voor te bereiden.

Deze houdt verband met verscheidene tamelijk ingewikkelde bijzonderheden van bestuurlijken en technischen aard. De verplaatsing der houten scheepswerven van het derde handelsdok naar de nieuwe visschershaven was derwijze voorgenomen dat, aan het uiteinde van het bestaande vlotdok, een standplaats van 28 m. voor elke scheepswerf voorbehouden was, met dien verstande dat zij uitsluitelijk voor nieuwe bouwingen zou aangewend worden ; alle herstellingen op de kuishbank moettende gedaan zijn.

Daartegen werd er door de Scheepsbouwers ingebracht dat de vergunningen, op korten of betrekkelijken korten termijn hun door het Beheer op het uiteinde van het vlotdok voorgesteld, niet toelaten er vaste inrichtingen tot stand te brengen, en dat uit dien hoofde alle kredietverrichting hun onmogelijk gemaakt was. Ook beteekent de aanlegging der werven op een zeer nauwe ruimte een technische achteruitgang en een beperking hunner nijverheid die niet aannemelijk is.

De gegrondheid dezer bezwaren bracht de vergadering tot het onderzoek der vraag of het mogelijk was de scheepswerven aan te brengen in den put, ten Oosten der haven door N. M. der Belgische Spoorwegen gegraven, waar de noodige ruimte zou gevonden en ook al de nijverheidsinrichtingen, vereenigd zijn.

Tegen deze inrichting werd vanwege den Bijzonderen Dienst der Kust aangevoerd dat de standplaats op het uiteinde van het vlotdok voltrokken geweest was ten prijze van aanzienlijke kosten, ingevolge de overeenstemmende zienswijze der betrokken belangen. De verplaatsing naar den put zou een nieuwe uitgave van verscheidene millioenen vergen.

De gronden ten N. O. van den Vuurtoren zijn voorbehouden voor de uitbreiding van het vlotdok. Een kom van 125 m. breedte wordt er voorzien.

Ten slotte wordt men het eens dat thans reeds de aanlegplaats in het vlotdok te eng geworden is, maar de mogelijke verruiming van het dok zou slechts doelmatig aan het zuidelijk uiteinde kunnen gedaan worden, omdat daar alleen de mijn kan verlengd worden. Het ware verkeerd daar de scheepswerven te bestendigen en daarom is een verplaatsing naar den put te verkiezen.

Doch welke oplossing ook de bovenhand hebbe, met vergunningen voor een termijn van 3 - 6 - 9 jaar kunnen de scheepsbouwers niets aanvangen. Een 50 jarig termijn is een minimum, en het ware nog beter dat de gronden kunnen aangekocht worden, zooals te Zeebrugge.

Ondertusschen kunnen de scheepswerven de aangewezen plaats innemen, daar de havenuitbreiding langs dien kant nog niet in het verschiet is en de huurtermijnen bijgevolg tot op 20 jaar kunnen verlengd worden.

*
* *

Een eerste algemeene vergadering van den Raad had plaats op 5 Juli 1938, met opdracht onder het voorzitterschap van den Heer Minister van het Verkeerswezen, de vraagstukken in verband met de contingentteering van den invoer en den uitvoer van zeevisch te bespreken. Dit voorzitterschap kon ongelukkiglijk niet waargenomen worden.

Men was het eens om aan te nemen dat de maatregelen, op dit gebied sedert 1932 toegepast, het toegestelde doel bereikt hadden. De globale aan-

Entretemps, une nouvelle question partenaire, à savoir l'emplacement des chantiers de construction des chaloupes en bois à Ostende avait été mise à l'ordre du jour.

Une sous-commission spéciale se réunit le 5 mars à Ostende. Elle était composée comme celle de Nieuport, sauf que la Société nationale des chemins de fer vicinaux n'y eut aucun intérêt et que les constructeurs de bateaux furent représentés par leur délégué. Il s'agissait de préparer un règlement des difficultés pendantes.

Ces difficultés provenaient de quelques particularités administratives et techniques, qui étaient assez compliquées.

Le transfert des chantiers de construction des bateaux du 3e bassin de commerce au nouveau port de pêche avait été conçu en ce sens qu'à l'extrémité du bassin à flot un emplacement de 18 m. de largeur pour chaque chantier fut réservé, sous réserve qu'il soit affecté exclusivement à des constructions neuves, toutes réparations devant se faire au banc de carénage.

Les constructeurs objectèrent à cette idée que les concessions de courte ou relativement courte durée, leur proposées à l'extrémité du bassin à flot, ne permettent pas d'y aménager des installations durables ; de ce chef toutes opérations de crédit leur deviennent impossibles. En outre, l'érection des chantiers sur un espace très peu large serait, au point de vue technique, un recul et une restriction de leur industrie qui ne sont pas acceptables.

Le bien fondé de ces objections amenèrent l'assemblée à examiner le point de savoir s'il n'était pas possible de transférer les chantiers aux abords de l'excavation, pratiquée à l'Est du port, par la S. N. des chemins de fer belges. A cet endroit, on disposerait des largeurs requises et toutes entreprises industrielles s'y trouvent réunies.

Le Service spécial de la Côte fit valoir à l'encontre de cette idée que l'emplacement à l'extrémité du bassin à flot avait été réalisé au prix de grands frais, conformément à un accord intervenu entre les parties intéressées. Le transfert vers l'excavation entraînerait une nouvelle dépense de plusieurs millions. Les terrains situés au N. E. du phare sont réservés à l'extension du bassin à flot. Celui-ci aurait 125 m. de largeur.

Finalement, il fut admis à l'unanimité que dès maintenant les accostages dans le bassin à flot sont devenus insuffisants ; d'autre part, l'agrandissement éventuel de ce bassin ne peut se faire efficacement qu'à l'extrémité sud ; en effet, c'est là seulement que la minque peut être allongée. Ce serait une erreur d'y maintenir les chantiers ; leur déplacement vers l'excavation est donc indiqué.

Mais quelle que soit la solution à laquelle on s'arrête, avec des concessions de 3 - 6 - 9 années de durée, les constructeurs ne sauraient rien entreprendre. Un minimum de 50 années est indispensable et il est préférable que les terrains puissent être achetés comme à Zeebrugge.

Entretemps, les chantiers pourront occuper les emplacements leur assignés ; l'extension du port de ce côté n'est pas encore en vue et la durée des concessions pourra être portée à vingt ans.

*
* *

Une première assemblée générale du Conseil eut lieu le 5 juillet 1938. Elle était chargée de discuter, sous la présidence de Monsieur le Ministre des Transports, les conditions du contingentement des importations et exportations de poisson de mer. Malheureusement, M. le Ministre fut empêché d'assumer cette présidence.

voer en de opbrengst aller vischsoorten in de kustmijnen bedroegen :

in 1932 : 28.031.642 kg. voor 65.926.057 fr. gemiddeld 2,35 fr. per kg.

in 1937 : 38.890.010 kg. voor 118.382.421 fr. gemiddeld 3,43 fr. per kg.

dit is een vermeerdering van 10.858.368 kil. voor 52.456.364 fr. of 38 p. c. in gewicht en 79 p. c. in opbrengst. De middenprijs steeg met 1,08 fr. dus meer dan gevraagd werd.

In 1932, was de nationale aanvoer verse visch (marée) slechts 16 1/2 miljoen kil. en de invoer ervan ongeveer 17 miljoen kil. ; na zes jaar is de eigen vangst gestegen tot 27 miljoen kil. terwijl de invoer op 7 miljoen kil. gedaald is.

Het komt er thans op aan te doorgronden of het uur niet gekomen is om meer lenigheid in het stelsel in te voeren met het oog op den toestand en de belangen van den vischhandel in het binnenland.

Dadelijk rees echter de vraag of het voorzichtig was het bestaande stelsel, dat zijn doelmatigheid in het opzicht van het Nijverheidsbelang bewezen had, te veranderen. Zekere invoerders meenen dat er nog verbeteringen kunnen gedaan worden. Dit kan alleen door studiecmissies, in dewelke alle betrokken belangen vertegenwoordigd zijn, uitgemaakt worden. Te dien einde worden twee subcommissies aangesteld, nl. een studiecmissie voor algemeene regeling der contingentteering en een bestendige commissie voor de toepassing der regelen door de commissie aangenomen.

Terloops werd het vraagstuk der kleurenblindheid in dezelfde vergadering aangehaald. Er wordt aangedrongen opdat het onderzoek der patienten practisch gedaan worde 's avonds in zee of in de duinen met lichten met 1.83 m. tusschenruimte alsook dat dit onderzoek geschiede tijdens hun intrede in de visscherijscholen en dat het ontvangen bewijs voor de beroepsproeven aangenomen worde ; eindelijk dat het afgekeurde dekpersoneel als motorpersoneel moge dienst doen.

De mogelijkheid deze wenschen te verwezenlijken bestaat reeds gedeeltelijk, daar de geneesheer toezieners maandelijks door de belanghebbenden kan geraadpleegd worden, dus ook vóór hun intrede in de visscherijscholen. Voor het overige zal de vraag door het Zeewezen in overweging genomen worden.

*

* *

Vooraleer de subcommissie hooger aangeduid hun werking zouden aanvatten, komt een ander, doch plaatselijk, vischhandelsbelang, de tusschenkomst vorderen van den Raad. Het werd in behandeling genomen door een bijzondere subcommissie van leden, bijgestaan door vertegenwoordigers van het provinciebestuur van Antwerpen en van de gemeentebesturen van Berchem, Borgerhout en Deurne en door de HH. Bestuurder der stedelijke vischmijn en toezieners van den vischimport te Antwerpen. Ook de vertegenwoordigers der plaatselijke vereenigingen van vischhandelaren waren aanwezig.

De raad was opgeroepen om ten raadplegenden titel zijn tusschenkomst te verleenen in het geschil ontstaan tusschen het vakverbond der vischhandelaren en enkele gemeenten der Antwerpsche agglomeratie, nl. Borgerhout, Berchem en Deurne naar aanleiding van een verbod verse visch gedurende de zomermaanden op de gemeentemarkten te verkoopen ; verbod dat een krachtdadige reactie vanwege den vischhandel teweeg gebracht had.

Toen de vergadering den 19 Juli in het Provinciehotel te Antwerpen plaats had, was het verbod reeds te Berchem en Deurne ingetrokken. De afgevaardigden van Borgerhout bleven echter bij hun standpunt dat de genomen maat-

On admit sans discussion que les mesures prises dans ce domaine depuis 1932 avaient atteint le but qu'on s'était proposé alors. Le total des apports et du rendement dans les minques du littoral de toutes les espèces de poisson s'élevaient :

en 1932 : 28.031.642 kil. pour 65.925.057 fr. ; moyenne 2,35 fr. par kil.

en 1937 : 38.890.010 kil. pour 118.382.421 fr. ; moyenne 3,43 fr. par kil.

soit une augmentation de 10.858.368 kil. ou de 52.456.364,50 fr. ou 38 p. c. pour le poids et 79 p. c. pour la valeur.

Le prix moyen est augmenté de 1,08 fr., c'est-à-dire plus qu'il ne fut demandé.

En 1932, les apports de poisson de marée effectués par la flotte nationale n'étaient que de 16 1/2 millions de kil. et les importations étaient de 17 millions de kil. ; après six années, notre production est montée à 27 millions, alors que les importations sont tombées à 7 millions de kil.

Il s'agit maintenant d'examiner si le moment n'est pas arrivé de rendre le régime du contingentement plus souple, eu égard à la situation et aux intérêts du commerce de poisson dans le pays.

La question était de savoir s'il était prudent de modifier le système en vigueur, lequel avait prouvé son efficacité au point de vue de l'intérêt industriel belge. Certains importateurs estiment que ce système est encore susceptible d'amélioration. Ceci ne peut être élucidé qu'au sein de commissions d'étude, composées des représentants de tous les intérêts en cause. C'est pourquoi deux sous-commissions furent instituées, notamment une sous-commission d'organisation générale du contingentement et une commission permanente d'application des mesures adoptées par la première commission.

En passant, la même réunion s'occupa de la question du daltonisme chez les marins de la pêche. Quelques membres insistèrent afin que l'examen des patients fut organisé de façon pratique, le soir en mer ou dans les dunes, au moyen de lumières distantes de 1.83 m. et qu'il ait lieu lors de leur entrée dans les écoles de pêche, l'attestation délivrée pouvant être produite lors des examens professionnels.

Le personnel de pont déclaré inapte pourrait néanmoins prendre service comme personnel des machines.

Maintenant déjà il est possible de réaliser partiellement ces vœux. En effet, le médecin inspecteur peut être consulté tous les mois par les intéressés — y compris ceux qui suivent les écoles de pêche. Pour le reste, la demande sera prise en considération par l'administration de la Marine.

*

* *

Avant même que les sous-commissions instituées dans la réunion du 5 juillet eussent pu entamer leur mission, un autre intérêt local, en rapport avec le commerce du poisson, sollicita l'intervention du conseil.

Il fut confié à l'examen d'une sous-commission spéciale, composée de membres assistés de représentants de l'administration provinciale d'Anvers et les administrations communales de Berchem, Borgerhout et Deurne ainsi que du directeur de la minque communale et du contrôleur des importations de poisson d'Anvers.

Les délégués des associations locales de poissonniers étaient également présents.

La Commission était appelée à intervenir à titre consultatif dans le différend qui avait surgi entre la Fédération professionnelle des poissonniers et certaines

regel, om redenen van openbaar gezondheid, volkomen gewettigd was, des te meer daar de plaatselijke verordening ter zake door enkele marktzitters stelselmatig over het hoofd gezien werd.

De bespreking werd uitsluitelijk in practisch opzicht gevoerd, met het oog op een minnelijke schikking, die tevens het openbaar belang — het visch-handelsbelang en de visscherijnijverheid zou voldoening geven. Dit was des te gemakkelijker, daar er uit een omstandig onderzoek ter plaats, door het Beheer van het Zeewezen, gebleken was, dat de marktinrichting te Borgerhout alle noodige vereischten, in het belang der openbare gezondheid, aanbiedt.

Ook werd er bekomen dat het gemeentebestuur van Borgerhout de studie der zaak dadelijk in den voorgestelden zin zou hernemen, met het oog op de ruimste opvatting van het algemeen belang, eenerzijds, en van het bijzonder belang van den vischhandel en de visscherijnijverheid, anderzijds.

*

* *

Door de Subcommissiës aan — en samengesteld in de algemeene vergadering van 5 Juli 1938 werden zes vergaderingen gehouden : op 3 Augustus, 5 September, 14 Oktober en 17 November door de studiecommissie door de contingen-teering en de 12 November en 30 December door studiecommissie en raad-gevend comité gezamenlijk.

Benevens eenige vraagstukken van ondergeschikt belang, betreffende de toekenning van vergunning tot invoer aan een paar nieuwe firma's werd bijzonderlijk aandacht verleend aan de vraagstukken van den invoer van garnaal uit Nederland en den uitvoer van fijne visch naar Frankrijk en alle vischsoorten naar Engeland.

In deze drie aangelegenheden is een oplossing kunnen getroffen worden, die aan de belanghebbende middens voldoening schenkt.

De vergadering van 17 November is bijeengeroepen geworden om in het bijzonder den toestand van de Zeevisscherij te onderzoeken en de middelen te beramen die zouden dienen aangewend om de heropbeuring te bewerk-stelligen.

De besluitselen werden voorgelegd aan de beoordeeling van de Interministe-riele Economische Commissie, waar zij het voorwerp van een grondig onder-zoek uitmaken.

*

* *

Een algemeene vergadering werd nog belegd den 29 Oktober 1938, ten einde het advies van den Raad te kennen nopens een ontwerp van Koninklijk besluit tot uitvoering der wet, waardoor het verdrag van Londen van 23 Maart 1937, nopens de vaststelling der maaswijdte der vischnetten en der minimamaten van zekere vischsoorten, goedgekeurd wordt.

Geen gegronde opmerkingen worden tegen dit ontwerp ingebracht.

Op de dagorde stond insgelijks het onderzoek van een ontwerp van verordening op de visscherijscholen en leerbeurzen.

Deze verordening werd insgelijks goedgekeurd, onder voorbehoud dat zekere opmerkingen, schriftelijk voor nader onderzoek aan het Beheer van het Zeewezen zouden medegedeeld worden.

communes de l'agglomération anversoise, notamment Borgerhout, Berchem et Deurne, par suite de la défense qui avait été promulguée de débiter du poisson frais pendant les mois d'été sur les marchés locaux.

Cette défense avait provoqué une réaction énergique de la part du commerce de poisson.

Lorsque la réunion de cette commission fut convoquée le 19 juillet, au Gouvernement provincial d'Anvers, la défense dont il s'agit avait déjà été retirée à Deurne et à Berchem. Les délégués de la commune de Borgerhout maintinrent cependant le point de vue qu'ils avaient fait valoir, à savoir que la mesure prise était pleinement justifiée au point de vue de l'hygiène publique, d'autant plus que le règlement local sur la matière était systématiquement violé par quelques locataires du marché.

La discussion fut maintenue tout le temps dans le domaine pratique, en vue d'un règlement amiable tenant compte à la fois des intérêts du commerce de poisson, de l'intérêt général et de l'intérêt de l'industrie de la pêche. Ceci était d'autant plus facile qu'il résultait d'un examen fait sur plan par l'administration de la Marine que l'organisation du marché local de Borgerhout répondait pleinement à toutes les exigences de l'hygiène publique.

On obtint donc des délégués de l'administration communale de Borgerhout qu'elle reprendrait immédiatement d'étude de l'affaire dans le sens demandé, en vue de la plus large conception possible de l'intérêt général et d'intérêt spécial du commerce du poisson et de l'industrie de la pêche.

*
* *

Les sous-commissions établies et nommées par l'Assemblée Générale du 5 juillet 1938 ont tenu six réunions ; la Commission d'étude les 3 avril, 5 septembre, 14 octobre et 17 novembre ; la Commission d'étude et le Comité consultatif collectivement les 12 et 30 décembre.

Outre certaines questions d'intérêt secondaire, concernant l'octroi de licences d'importation à quelques firmes, on examina spécialement les conditions de l'importation de crevettes hollandaises et de l'exportation de poisson fin en France et des diverses sortes de poisson en Angleterre.

La réunion du 17 novembre fut convoquée particulièrement afin d'examiner en détail la situation de l'industrie de la pêche et de suggérer les moyens qui devraient être mis en œuvre afin d'assurer son relèvement.

Les conclusions adoptées ont été soumises à l'appréciation de la Commission économique interministérielle où elle fait l'objet d'un examen approfondi.

*
* *

Une assemblée générale eut encore lieu le 29 octobre 1938, afin que le Conseil fit connaître son avis au sujet d'un projet d'arrêté royal à prendre en exécution de la loi approuvant la convention de Londres du 23 mars 1937, relative à la fixation de la dimension des mailles des filets de pêche et de la taille minima de certaines espèces de poisson de mer.

Aucune objection fondée ne fut formulée contre ce projet.

A l'ordre du jour figurait également l'examen d'un projet de règlement général d'administration sur les écoles de pêche et les bourses d'apprentissage.

Ce règlement fut approuvé à son tour, sous réserve que certaines observations seraient formulées par écrit et transmises à l'administration de la Marine, pour examen.

Commissie voor zeevisch en mosselteelt

De leden van de Commissie voor Zeevisch en mosselteelt vergaderen op 20 Juli 1938 in het Hotel van het Bestuur van Zeewezen te Brussel, om te beraadslagen over den toestand geschapen door de gevallen van mosselvergiftiging welke zich voorgedaan hadden, ten gevolge van het verorberen van mosselen, herkomstig uit het Zeekanaal te Brugge, en over de te nemen maatregelen betreffende de gezondmaking van de aldaar gevangen weekdieren en visschen.

Op vordering van het Parkei van Brugge werd als eerste voorzorgmaatregel, door den Bijzonderen dienst van de Kust, afhangende van het Bestuur van Bruggen en Wegen, het verbod uitgevaardigd mosselen te visschen tot op 5 km. van de uitmonding van genoemd kanaal.

Daartoe is gesteund geworden op artikels 1 en 8 van het Koninklijk besluit van 1st September 1932, waarbij aan bedoelden dienst bevoegdheid is verleend om elke machtiging tot het visschen van mosselen, op advies van de Commissie voor Zeevisch en Mosselteelt, te schorsen.

Een dergelijk verbod was intusschen door het Gemeentebestuur van Brugge uitgevaardigd, wat het vangen van visch en weekdieren in het Zeekanaal betreft.

De Commissie diende te beslissen over de opportuniteit den dringend genomen maatregel te bekrachtigen en hem eventueel uit te breiden.

Het verbod gold uitsluitend de voor het onmiddellijk verbruik bestemde volwassen mosselen.

Betreffende het vaststellen van het verbod tot op een straal van 5 km. van de uitmonding van het kanaal was in overweging genomen dat vermits het Zeekanaal van Brugge rechtstreeks in verbinding staat met de zee, het gift door het afvoerwater zou kunnen neergezet worden op de mosselen die in de bepaalde strook groeien.

De duur van het verbod kon niet met zekerheid vastgesteld worden, maar de meening werd uitgedrukt dat het niet lang zou dienen gehandhaafd te worden, op voorwaarde dat een toezicht zou worden ingevoerd ten einde een onverwachten terugkeer van de besmetting te voorkomen.

Dezelfde toestand bestaat in Californië, waar de wateren eigenlijk altijd vergiftigd zijn en waar de vergiftiging over het algemeen in Juni et in Juli een voor den mensch gevaarlijk peil bereikt.

Volstreekte gelijkheid is er echter niet, want te Willemshaven inzonderheid, hebben zich in October en November gevallen met doodelijken afloop voorgedaan.

Eenparig werd door de Commissie besloten :

- 1° de genomen dringende maatregelen te bekrachtigen,
- 2° aan heer Professor Koch, 1er naturalist bij het Zeewetenschappelijk Instituut van Oostende, die reeds door het Parket met het eerste onderzoek gelast was, opdracht te geven om een grondige studie der kwestie te maken en de Commissie op de hoogte te houden,

Commission de mariculture et de mytiliculture

Les membres de la Commission de Mariculture et de Mytiliculture se sont réunis le 20 juillet 1938 à l'Administration de la Marine à Bruxelles, pour délibérer au sujet de la situation créée à la suite des décès causés par la consommation de moules pêchées dans le canal maritime de Bruges et des mesures à prendre en ce qui concerne la salubrité des mollusques et poissons qui vivent dans les dites eaux.

Comme première mesure préventive et à la demande du parquet de Bruges, le Service spécial de la Côte, relevant de l'Administration des Ponts et Chaussées, avait interdit la pêche des moules dans une zone s'étendant à 5 km. de l'embouchure du dit canal.

Cette interdiction était basée sur les articles 1 et 8 de l'arrêté royal du 1er septembre 1932, qui donne au dit service la faculté de suspendre toute autorisation de pêcher des moules, sur avis de la Commission de Mariculture et de Mytiliculture.

La même interdiction avait été imposée par l'Administration communale de Bruges, en ce qui concerne le canal maritime.

Il appartenait à la Commission de se prononcer sur l'opportunité de ratifier les mesures prises d'urgence et éventuellement de les étendre.

L'interdiction visait exclusivement les moules adultes destinées à la consommation immédiate.

En ce qui concerne l'extension de l'interdiction à un rayon de 5 km. de l'embouchure du canal maritime de Bruges, il a été considéré que le canal maritime de Bruges étant en communication directe avec la mer, le poison entraîné par les eaux d'évacuation, pourrait être communiqué aux moules qui croissent dans le rayon déterminé.

Sans qu'il soit possible de prévoir la durée probable de l'interdiction, l'opinion a été émise qu'il ne serait pas nécessaire de la maintenir longtemps, à condition qu'un contrôle soit installé afin de dépister un retour offensif de la contamination.

La même situation existe en Californie où la toxicité des eaux n'est en réalité jamais absente et où elle atteint généralement en juin et en juillet un niveau dangereux pour l'homme.

La similitude n'est cependant pas complète, car à Willemshaven notamment, des cas mortels se sont présentés en octobre et en novembre.

La Commission décida unanimement :

1° de ratifier les mesures urgentes prises,

2° de charger M. le Professeur KOCH, 1er naturaliste du Zeewetenschappelijk Instituut à Ostende, à qui le parquet avait confié les premières investigations en la matière, de procéder à un examen approfondi de la question,

3° de betrokken Openbare Besturen door het Departement van Volksgezondheid te laten waarschuwen omtrent de wenschelijkheid van het handhaven der maatregelen.

Het Zeewetenschappelijk Instituut van Oostende, het Koninklijk Natuurhistorisch Museum van Brussel, de dienst voor Waterzuivering (Departement van Openbare Werken), en het Bestuur van Volksgezondheid (Departement van Binnenlandsche Zaken en Volksgezondheid) zouden hunne medewerking verleenen tot de volledige instudeering van het vraagstuk.

*
* *

De te Blankenberge ondernomen proefnemingen tot oesterzuivering, waarvan het Bestuurlijk jaarverslag over 1937 gewag maakt, werden in 1938 niet voortgezet.

3° d'inviter les services compétents du Département de l'Intérieur et de la Santé Publique à informer le parquet et les administrations publiques intéressées, de l'opportunité du maintien des mesures prises.

Le Zeewetenschappelijk Instituut d'Ostende et le Musée Royal d'Histoire Naturelle de Bruxelles, le Service de l'Epuration des Eaux du Département des Travaux Publics et l'Administration de la Santé Publique prêteront leur collaboration à l'étude approfondie du problème.

*

* *

Les expériences de purification des huîtres faites à Bankenberghe, dont il a été traité dans le rapport administratif de 1937, n'ont pas été continuées en 1938.

Beroepsonderwijs in de zeevisscherij

De regelmatige toezichtsbezoeken gedaan in den loop van het jaar 1938. hebben doen vaststellen dat het aantal leerlingen stilaan vermeerderd en waaruit het besluit kan getrokken dat de visschers de noodzakelijkheid inzien van een degelijk en uitgebreid onderwijs.

Vermits zij tegenwoordig over schepen beschikken waaraan op gebied van constructie zeer aanzienlijke verbeteringen toegebracht zijn, is het dan ook gepast en zelfs noodzakelijk, dat de kennis van diegene die het schip onder zijn gezag heeft ook genoegzaam uitgebreid weze.

Immers deze schepen die reizen ondernemen naar de visscherijgronden van Spanje, Marokko, IJsland of zelfs tot de Barentzzee kunnen gedurende hunne heen- en terugreis niet enkel als visschersvaartuigen beschouwd worden; de afstanden die zij moeten ondernemen om de ver afgelegen visscherijgronden te bereiken verplichten ze tot een navigatie die met deze der koopvaardij kan vergeleken worden.

Om bij de visschers tot dit hooger peil van ontwikkeling te komen dringen nieuwere werkmethodes inzake beroepsonderwijs zich op. Het programma voor de schippers ter visscherij 2de klasse zou kunnen behouden blijven, maar dit voor deze van 1ste klasse dient stellig uitgebreid. Het zou voor hen niet alleenlijk volstaan een lengte- en azimuthberekening te kunnen maken, maar tevens een volledig bestek op middag zou door deze kandidaten moeten kunnen opgemaakt worden, alsmede een breedteberekening en deviatiebepaling door middel van de Poolster.

De nauwe samenwerking tusschen het Bestuur van het Zeewezen, de toezichters over het visscherijonderwijs en het onderwijzend personeel der scholen zal toelaten het leerprogramma der visscherij scholen aan de nieuwe noodwendigheden aan te passen.

In den loop van dit jaar werd een nieuwe reeks voordrachten ingericht met het oog op het vormen van leeraars voor de visschersscholen. Die leergangen werden door 11 kandidaten gevolgd: 9 onder hen legden het examen af, daarvan slaagden er 6, waarvan 3 met de grootste onderscheiding.

Het visscherijonderwijs beschikt dus over 6 leerkrachten te meer die met evenveel toewijding en vlijt hunne taak zullen opnemen, zooals dit tot hiertoe door de tegenwoordige leeraars gedaan werd.

Langs den anderen kant zien wij ook dat de ontwikkelde P.K. der motoren der visschersvaartuigen steeds toeneemt en kennen wij reeds het geval van verscheidene schepen die over een motor van meer dan 500 P.K. beschikken. Deze schepen moeten, volgens de wet, een gediplomeerden mecanicien aan boord hebben. In de praktijk brengt de toepassing van deze voorschriften, soms moeilijkheden mede wat deze reeks vaartuigen aangaat.

Om daaraan te verhelpen wordt de mogelijkheid ingezien om, uitsluitend voor de zeevisscherij, een brevet van motorist voor motoren van meer dan 500 P.K. in te voeren.

Slechts 6 leerlingen der verschillende visscherij scholen der kust hebben eene

Enseignement professionnel de la pêche maritime

Les inspections effectuées pendant l'année 1938, ont permis de constater que le nombre d'élèves des écoles de pêche a augmenté, et d'en conclure que les pêcheurs se rendent de plus en plus compte de l'utilité et de la nécessité d'un enseignement plus développé.

Comme les pêcheurs disposent actuellement de bâtiments pourvus des derniers perfectionnements, il est nécessaire que celui qui a le commandement de telles unités possède des connaissances suffisamment approfondies.

Ces navires entreprenant des voyages vers les lieux de pêche situés sur les côtes d'Espagne, du Maroc, d'Islande et même jusque dans la mer de Barentz, ne peuvent plus être uniquement considérés comme étant des bâtiments de pêche ; les distances qu'ils parcourent pour gagner les lieux de pêche très éloignés les assujettissent à une navigation semblable à celle des navires marchands.

Pour amener les pêcheurs à un niveau plus élevé au point de vue connaissances professionnelles, des méthodes plus perfectionnées s'imposent. Si les connaissances exigées pour les patrons de 2e classe sont pour le moment suffisantes, celles pour l'obtention du brevet de patron de 1re classe doivent être complétées. Le calcul d'une simple longitude et d'un azimut n'est plus suffisant. Le patron de 1re classe devrait pouvoir résoudre un point à midi ainsi que déterminer la latitude et la déviation par l'étoile polaire.

L'étroite collaboration entre l'Administration de la Marine, les inspecteurs des écoles de pêche et le personnel enseignant des écoles permettra d'assurer l'ajustement des programmes d'enseignement aux besoins nouveaux.

Durant l'année écoulée, une nouvelle série de conférences fut organisée dans le but de former de nouveaux professeurs destinés à l'enseignement dans les Ecoles de pêche. Ces conférences furent suivies par 11 candidats ; 9 se sont présentés à l'examen final ; 6 obtinrent le diplôme dont 3 avec la plus grande distinction.

L'enseignement de la pêche maritime dispose ainsi de 6 nouveaux éléments qui s'appliqueront de leur mieux à la tâche qui leur sera dévolue, tâche remplie avec zèle par les professeurs actuellement en fonction.

D'autre part, le développement de la puissance des moteurs marins augmente sans cesse et plusieurs navires possèdent un moteur de plus de 500 CV. D'après la loi, ces navires doivent avoir à leur bord un mécanicien diplômé. L'application de cette prescription rencontre dans la pratique des difficultés pour cette catégorie de navires.

Pour remédier à cet inconvénient, il est envisagé d'instituer uniquement pour la pêche maritime un brevet de motoriste pour moteurs de plus de 500 CV.

Six élèves ont entrepris une croisière d'application à bord d'une des unités de l'Œuvre Royale de l'Ibis.

Il est à souhaiter que les embarquements se fassent plus nombreux. L'en-

reis meegemaakt aan boord van een der schepen van het Koninklijk Werk « Ibis ».

Het is wenschelijk dat in 't vervolg, meer leerlingen dergelijke reizen zouden ondernemen, gezien het groot nut ervan ten opzichte van het volledigen van het theoretisch onderwijs in de scholen gegeven.

Gedurende het jaar 1938 slaagden 216 leerlingen in een examen.

Dit aantal is verdeeld als volgt :

Schipper ter visscherij 1 ^{ste} klasse	26
Schipper ter visscherij 2 ^{de} klasse	35
Leerling schipper ter visscherij	25
Vergunning A.	2
Vergunning B.	20
Vergunning van schipper ter visscherij 1 ^{ste} klasse	30
Machinist	1
Motorist tot 500 P.K.	27
Motorist voor min dan 101 P.K.	50

seignement pratique acquis durant ces croisières complète en effet très avantageusement l'enseignement théorique de l'Ecole.

Pendant l'année 1939, 216 candidats obtinrent un diplôme, un brevet ou une licence.

Ce nombre se répartit comme suit :

Patron pêcheur de 1 ^{re} classe	26
Patron pêcheur de 2 ^e classe	35
Elève patron pêcheur	25
Licence A.	2
Licence B.	20
Licence de patron pêcheur de 1 ^{re} classe	30
Machiniste	1
Motoriste jusqu'à 500 C. V.	27
Motoriste pour moins de 101 C.V.	50

Verslag

over de bedrijvigheid van den Onderzoeksraad voor de Zeevaart voor het jaar 1938

In 1938, kwamen ter kennis of werden ter kennis gebracht van den Rijks-commissaris bij de rechtsmacht, 208 feiten, in de bevoegdheid vallend van den Raad en onderverdeeld als volgt :

- 5 schipbreuken van visschersvaartuigen ;
- 31 aanvaringen : 13 betreffende koopvaardischepen,
18 betreffende visschersvaartuigen ;
- 8 aanrakingen : 6 betreffende koopvaardischepen,
2 betreffende visschersvaartuigen ;
- 19 strandingen : 10 betreffende koopvaardischepen,
9 betreffende visschersvaartuigen ;
- 114 andere ongevallen : 19 betreffende koopvaardischepen,
95 betreffende visschersvaartuigen ;
- 31 tuchtzaken : 1 aan boord van een koopvaardischip, en
30 aan boord van visschersvaartuigen.

Onder de door den Raad verrichtte onderzoeken waren :

- 3 schipbreuken betreffende visschersvaartuigen,
- 2 aanvaringen betreffende koopvaardischepen,
- 7 aanvaringen betreffende visschersvaartuigen,
- 4 strandingen betreffende visschersvaartuigen,
- 1 ander ongeval betreffende een koopvaardischip,
- 1 ander ongeval betreffende een visschersvaartuig, en
- 1 tuchtzaak betreffende een visschersvaartuig.

Tot onderzoek der aldus weerhouden ongevallen, hield de Onderzoeksraad voor de Zeevaart : 41 zittingen, waarvan :

15 te Antwerpen, 24 te Oostende en 2 te Heist a/Zee.

De Raad heeft 30 arresten uitgesproken.

Rapport

sur l'activité du Conseil d'enquête maritime

pour l'année 1938

En 1938, sont venus ou ont été portés à la connaissance du Commissaire de l'Etat près la juridiction 208 faits, rentrant dans la compétence du Conseil et se décomposant comme suit :

- 5 naufrages de bâtiments de pêche ;
- 31 collisions : 13 intéressant des navires de commerce,
18 intéressant des bateaux de pêche ;
- 8 contacts : 6 intéressant des navires de commerce,
2 intéressant des bateaux de pêche ;
- 19 échouements : 10 intéressant des navires de commerce,
9 intéressant des bateaux de pêche ;
- 114 autres accidents : 19 intéressant des navires de commerce,
95 intéressant des bateaux de pêche ;
- 31 faits d'ordre disciplinaire : 1 à bord d'un navire de commerce, et
30 à bord de bateaux de pêche.

Au nombre des enquêtes entreprises par le Conseil :

- 3 naufrages intéressaient des bateaux de pêche,
- 2 collisions intéressaient des navires de commerce,
- 7 collisions intéressaient des bateaux de pêche,
- 4 échouements intéressaient des bateaux de pêche,
- 1 autre accident intéressait un navire de commerce,
- 1 autre accident intéressait un bateau de pêche, et
- 1 fait d'ordre disciplinaire intéressait un bateau de pêche.

Aux fins d'enquête sur les accidents et faits ainsi retenus, le Conseil d'Enquête Maritime a tenu : 41 audiences, dont :

15 à Anvers, 24 à Ostende et 2 à Heyst s/Mer.

Le Conseil a rendu 39 arrêts.

Gemeenschappelijke kas voor de zeevisscherij

Jaarverslag voor 1938

De rekening voor het dienstjaar 1938, die door de algemeene vergadering van de leden op 18 Maart 1939 goedgekeurd werd, sluit met een boekhoudkundig overschot van 38.782,68 fr. Dit loopt echter wezenlijk op een tekort uit daar een staatsvoorschot van fr. 243.824,33 moet afgetrokken worden.

De ongevallen met doodelijken afloop, die in 1938 de zeevisscherij getroffen hebben, waren ten getalle van zeven.

Zij vergden een gezamenlijke kapitaalstorting van fr. 491.727,31.

De beheerraad is aldus verplicht geweest, een eerste maal beroep te doen, krachtens art. 21 par. 4 der wet van 30 December 1929 op een staatsvoorschot van fr. 243.824,33 voor de regeling van het ongeval van de H.83.

Dit bedrag werd krachtens een K.B. van 22 Augustus 1938 verleend en is terugbetaalbaar binnen een termijn van ten hoogste acht jaar, te beginnen twee jaar na de ter beschikking stelling.

De onderhandelingen dienaangaande met de hogere overheid gevoerd, waren nog niet geëindigd toen de beheerraad opnieuw genoodzaakt werd beroep te doen op een tweede staatsvoorschot van fr. 103.707,08 met het oog op de regeling van een nieuw doodsongeval.

De gewone ontvangsten der Kas bedroegen in 1938 de som van 875.699,06 fr. De vermeerdering van dit bedrag is het gevolg van de steeds meerdere uitbreiding van onze visschersvloot, waarvan de kleine eenheden meer en meer verdwijnen.

De buitengewone ontvangsten beloopten in 1938 gezamenlijk 252.152,58 fr., zijnde 6.961,46 fr. als achterstallige bijdragen van de voorgaande dienstjaren, 590 fr. aan giften, 776,79 fr. op de herverzekeringspremie van 1937 en het staatsvoorschot van fr. 243.824,33, waarvan hierboven gewag gemaakt werd.

De gewone uitgaven voor het dienstjaar 1938 bedroegen fr. 1.088.096,96. De doodsongevallen kwamen hierin tusschen voor fr. 491.727,31 fr., de kapitaalstorting voor de vestiging van renten voor bestendige arbeidsonbekwaamheid voor fr. 185.786,33 ; de medische kosten voor fr. 90.719,63 en de vergoedingen voor tijdelijke arbeidsonbekwaamheid voor 205.155,99 fr.

De vermeerdering der medische kosten, die reeds in 1937 werd vastgesteld, heeft in 1938 ongeveer stand gehouden. Natuurlijk dat zware ongevallen, zooals er in 1938 te betreuren waren, hun invloed op het peil der kosten gehad hebben.

Op het einde van 1938 was het bezit der Gemeenschappelijke Kas voor de Zeevisscherij 450.470,90 fr.

Deze som is onvoldoende tot betaling der mathematische reserven te voorzien voor de regeling der gevallen van bestendige arbeidsonbekwaamheid en der doodsongevallen, die nog in betwisting zijn.

Caisse commune de la pêche maritime

Rapport pour 1938

Le compte pour l'exercice 1938 approuvé par l'assemblée générale tenue le 18 mars 1939 se clôture avec un reliquat comptable de 38.782,68 fr., l'exercice accuse en réalité un déficit, étant donné qu'une avance de 243.824,33 fr., consentie par l'Etat, doit être déduite.

Les accidents mortels qui ont frappé en 1938 la pêche maritime, étaient au nombre de sept. Ils ont exigé le versement d'un capital s'élevant au total à 491.727,31 fr.

Le conseil d'administration a été obligé de solliciter pour la première fois, en vertu de l'art. 21 par. 4, de la loi du 30 décembre 1929, une avance de l'Etat de 243.824,33 fr. pour régler l'accident du H.83.

Cette somme a été consentie en vertu d'un A. R. du 22 août 1938 ; elle est remboursable endéans une période de huit ans au maximum, à commencer deux ans après la mise à la disposition.

Les négociations menées à ce sujet avec l'autorité supérieure, n'étaient pas encore terminées lorsque le conseil d'administration se voyait à nouveau dans l'obligation de faire appel à l'intervention de l'Etat pour obtenir une nouvelle avance de 103.707,08 fr. en vue de régler un autre accident mortel.

Les recettes ordinaires de la Caisse s'élevaient en 1938 à la somme de 875.699,06 fr.

L'augmentation de ce montant est la conséquence du développement constant de notre flotte de pêche, dont les petites unités tendent à disparaître.

Les recettes extraordinaires se sont élevées en 1938 à la somme globale de 252.152,58 fr., soit 6.961,46 fr. à titre d'arriérés de cotisations d'exercices précédents, 590 fr. de dons, 776,79 fr. de prime de réassurance pour 1937, et de l'avance de l'Etat de 243.824,33 fr., dont il a été fait mention ci-dessus.

Les dépenses ordinaires pour l'exercice 1938 s'élevaient à 1.088.096,96 fr. Les accidents mortels intervenaient pour 491.727,31 fr. ; le versement de capital pour la constitution de rentes pour incapacité permanente à 185.786,33 fr., les frais pharmaceutiques pour 90.719,63 fr. et les allocations pour incapacité temporaire pour 205.155,99 fr.

L'augmentation des frais pharmaceutiques déjà constatée en 1937, s'est maintenue sensiblement au même niveau en 1938. Il est évident que les accidents graves comme nous avons eu à déplorer en 1938, ont influencé le niveau des frais.

A la fin de 1938, l'avoir de la Caisse commune de la pêche se chiffrait à 450.470,90 fr.

Cette somme est insuffisante pour le paiement des réserves mathématiques à prévoir pour le règlement des accidents mortels, qui sont encore en contestation.

Deze gevallen zullen voor de eerstkomende jaren een totaal van 1.583.730,69 fr. vergen.

De oorzaken die aanleiding gegeven hebben tot deze onrustwekkende vermeerdering, zijn alleen te vinden in het noodlot, dat onze visschersbevolking zwaar geteisterd heeft.

Veertien arbeidsongevallen hebben in 1938 een bestendige gedeeltelijke arbeidsonbekwaamheid voor gevolg gehad. Drie daarvan hadden een invaliditeitspercent van 50 tot 75 percent voor gevolg. Elk dergelijk geval kost ruim fr. 100.000.

Het jaarverslag van den Beheerraad aan de algemeene vergadering van 18 Maart 1939 onderworpen, geeft nog meerdere statistische inlichtingen, welke niet van belang ontbloot zijn en wijst vooral op een verhooging van ongevallen, welke in de omschrijving HEIST-ZEEBRUGGE plaats heeft.

Tot 31 December 1938 heeft fde Gemeenschappelijke Kas voor de Zeevisscherij fr. 6.050.254,44 uitbetaald voor 3.729 aangegeven arbeidsongevallen waaronder niet min dan 2.245 steekwonden of kneuzingen voorkomen, zijnde gevallen die over het algemeen een geringe of zelfs onbeduidende arbeidsonbekwaamheid voor geval hadden.

Het lijdt geen twijfel dat een aanzienlijk aantal aangiften van lichte ongevallen zouden wegvallen, moest een wachttijd van een drietal dagen opgelegd worden, zooals het voorheen een algemeene regel in de verzekering der arbeidsongevallen was.

Dit ware des te redelijker, daar de bemanning doorgaans na elken terugkeer van het schip een paar dagen aan land blijft vooraleer terug in zee te steken.

*
* *

Wat de speciale sectie voor oorlogsisico betreft, sluit de rekening van het jaar 1938 met een batig saldo van 55.908,36 fr.

Krachtens een K. B. van 13 September 1938 werd de betaling der bijzondere verzekeringspremie geïnd voor de vaartuigen, die de visscherij bedrijven op de Spaansche-Portugeesche kusten, vanaf den 1ⁿ der zelfde maand afgeschaft.

Er werd op advies van den technischen raad aangenomen, dat alle oorlogsisico aldaar opgehouden had te bestaan.

Geen enkele verklaring van ongeval werd aangeteekend ten laste van de fondsen der speciale sectie voor oorlogsisico die op het einde van 1938 de som bedragen van 78.906,82 fr.

Ces accidents exigeront pour les premières années un total de 1.583.730,69 fr. Cette augmentation inquiétante est due aux coups répétés du sort qui a durement éprouvé notre population maritime. Quatorze accidents de travail ont, en 1938, occasionné une incapacité partielle permanente.

Trois de ceux-ci représentaient un pourcentage d'invalidité de 50 à 75 %. Chacun de ces cas exige une dépense d'environ 100.000 fr.

Le rapport du conseil d'administration, soumis à l'assemblée générale du 18 mars 1939, donne divers renseignements statistiques importants qui font ressortir spécialement l'augmentation des accidents survenus dans la circonscription Heist-Zeebrugge.

Jusqu'au 31 décembre 1938, la Caisse commune de la pêche a payé 6.050.254,44 fr. pour 3.729 accidents de travail déclarés, parmi lesquels ne figurent pas moins de 2.245 piqûres ou contusions, cas qui n'entraînaient, en général, qu'une incapacité de travail légère voire insignifiante. Il est hors de doute qu'un nombre considérable de ces déclarations d'accidents légers disparaîtraient si une période de carence de trois jours était imposée, ainsi qu'il était jadis de règle dans les assurances contre les accidents de travail. Ce serait d'autant plus raisonnable, qu'après le retour du bateau, l'équipage reste généralement quelques jours à terre avant de reprendre la mer.

*
* *

En ce qui concerne la section risques de guerre, le compte pour l'exercice 1938, se clôture par un boni de 55.908,36 fr.

En vertu d'un A. R. du 13 septembre 1938, la prime spéciale d'assurance perçue pour les bateaux qui exercent la pêche sur les côtes espagnoles et portugaises, n'est plus due à partir du 1er du même mois.

Il a été admis, sur avis du conseil technique, que le risque de guerre a cessé d'exister dans ces parages.

Aucune déclaration d'accident n'a été enregistrée à charge des fonds de la section spéciale pour risques de guerre, qui s'élevaient fin 1938 à 78.906,82 fr.

Beroepsraad voor de zeevisscherij

De Beroepsraad voor de Zeevisscherij werd opgericht bij Koninklijk Besluit van 27 Juli 1937.

Dit paritair Comité, waarvan de zetel te Oostende gevestigd is, is er mee belast te beraadslagen over de grondslagen der loonen en de arbeidsvoorwaarden van de onverschillig in welke hoedanigheid aan boord der Belgische visschersvaartuigen aangemonsterde zeevisschers, zoomede van het werkliedenpersoneel dat voor rekening van de zeevischverzendders in de Vischmijnen te Oostende, Zeebrugge, Blankenberge en Nieuwpoort arbeidt.

De Beroepsraad voor de Zeevisscherij kan zich voor zijne beraadslagingen, in twee afdeelingen verdeelen : de afdeeling van den arbeid ter zee en de afdeeling van den arbeid aan wal. De Voorzitter beslist, welke resoluties in plenaire vergadering moeten aangenomen worden.

Sedert zijne stichting, heeft de Beroepsraad voor de Zeevisscherij 12 plenaire vergaderingen gehouden, terwijl eene subcommissie 2 bijeenkomsten hield.

Zeer belangrijke vraagstukken welke het personeel der zeevisscherij en zeevischverzendders aanbelangen, werden er onderzocht.

De besproken vraagstukken kunnen in twee reeksen worden verdeeld :

1° in het belang van het Zeevisscherijpersoneel :

- a) Verzekering van het visscherijpersoneel ;
- b) Betaald verlof ;
- c) Bevordering van aanwerving ;
- d) Verhooging van het loon der leerlingen visschers ;
- e) Percentage der vergelding der motoristen aan te monstereen aan boord der visschersvaartuigen ;
- f) De loonen bij de motorreederen ;
- g) Aanwerving en aanmonstereing in de Bureelen der stedelijke vischmijn — alsmede de Controledienst ;
- h) Kleurblindheid der matrozen ;
- i) Vaststelling van een barema van het bedrag der vergoedingen toe te kennen aan zeelieden visschers voor het verlies van goed.

2° in het belang van het personeel der zeevischverzendders :

- a) Betaald verlof ;
- b) Regeling van den arbeidsduur voor het personeel werkzaam in de vischbehandeling aan de Kust.
- c) De loonen der vischmijnknechten.

Talrijke resoluties zijn er bij eenparigheid over deze vraagstukken genomen. Bijzondere wenschen werden uitgedrukt die aan de bevoegde Overheden en Diensten overgemaakt werden.

*
* *

Conseil professionnel de la pêche maritime

Le Conseil professionnel de la Pêche maritime a été institué par arrêté royal du 27 juillet 1937.

Ce Comité dont le siège est établi à Ostende, est chargé de délibérer sur les bases de salaire et les conditions de travail des marins pêcheurs enrôlés à quelque titre que ce soit, à bord des bâtiments de pêche belges, ainsi que du personnel ouvrier travaillant pour compte des mareyeurs dans les minques d'Ostende, de Zeebrugge, Blankenberge et Nieuport.

Le Conseil professionnel de la Pêche maritime comporte deux sections : la section délibérant sur toutes questions relatives au travail à la mer et la section chargée des conditions de travail des ouvriers mareyeurs.

Le président décide des résolutions qui doivent être prises en assemblée plénière.

Depuis son institution, le Conseil professionnel de la Pêche maritime a tenu 12 séances plénières, cependant qu'une sous-commission s'est réunie deux fois.

Le Conseil a examiné des questions très importantes concernant tant les marins-pêcheurs, que le personnel des mareyeurs.

Les matières traitées sont les suivantes :

1° Quant aux marins pêcheurs :

- a) L'assurance des marins pêcheurs ;
- b) Les congés payés ;
- c) L'encouragement à l'enrôlement ;
- d) Le relèvement de la rémunération des apprentis-pêcheurs ;
- e) Le pourcentage de la rémunération aux motoristes embarqués à bord des bâtiments de pêche ;
- f) Les gages payés aux équipages des chalutiers à moteur ;
- g) L'embauchage et l'enrôlement et l'exercice du contrôle dans les bureaux installés dans les minques communales ;
- h) Le daltonisme chez les matelots pêcheurs ;
- i) La fixation d'un barème des indemnités à allouer aux marins pêcheurs du chef de perte d'effets en cas de sinistre maritime.

2° Quant au personnel ouvrier des mareyeurs :

- a) Les congés payés ;
- b) La réglementation de la durée du travail du personnel utilisé pour la manutention du poisson ;
- c) La rémunération des ouvriers utilisés dans les minques.

De nombreuses résolutions ont été formulées à l'unanimité concernant ces divers points. Des vœux ont été émis et transmis aux autorités compétentes.

*

* *

Door een Koninklijk besluit dd. 16 April 1938 werden speciale toepassingsmodaliteiten vastgesteld waardoor de voordeelen van de wet van 8 Juli 1936, omtrent de jaarlijksche betaalde verlofdagen van toepassing gemaakt worden op het personeel gebruikt voor zeevisserij en voor het lossen en behandelen van visch.

Bij afwijking van de algemeene reglementeering betreffende de jaarlijksche betaalde verlofdagen, worden de door den Paritair Beroepsraad voor de zeevisserij in de vergaderingen van 26 November en 17 December 1937 en van 21 Januari 1938 genomen beslissingen verplichtend gemaakt voor al de belanghebbenden, die van vermelden Paritair Beroepsraad afhangen.

Een Koninklijk besluit van 18 Augustus 1938 regelt den arbeidsduur in het vischbedrijf der Kuststreeken wat aangaat de bepalingen van artikel zes der wet van 14 Juni 1921, ten opzichte van de bedrijven of bedrijfstakken waarin de tot uitvoering van den arbeid noodige tijd, wegens den aard ervan, niet nauwkeurig kan worden bepaald of waarin de verwerkte grondstoffen voor zeer spoedige ontaarding vatbaar zijn.

Uitstekende uitslagen zijn er bekomen ten bate der werkgevers en der werknemers.

Deze uitslagen zijn bekomen dank zij de bestendige samenwerking der verscheidene belangen, in den geest van toenadering en toegevendheid.

Ces délibérations ont conduit à la mise en vigueur de dispositions réglementaires nouvelles en faveur des travailleurs intéressés, à savoir : un arrêté royal en date du 16 avril 1938 fixant les modalités spéciales d'extension au personnel employé dans la pêche maritime et ses industries connexes, du bénéfice de la loi du 8 juillet 1936 sur les congés payés.

Par dérogation à la réglementation générale sur les congés payés, les décisions prises par le Conseil professionnel de la Pêche maritime, en ses séances des 26 novembre et 17 décembre 1937 sont rendues applicables à toutes les entreprises sur lesquelles s'étend la juridiction du Conseil.

*
* * *

Un arrêté royal en date du 18 août 1938, réglementant la durée du travail dans l'industrie côtière du poisson, conformément aux dispositions de l'article 6 de la loi du 14 juin 1921, en ce qui concerne les industries ou branches d'industrie dans lesquelles le temps nécessaire à l'exécution du travail ne peut être, en raison de sa nature, déterminé d'une manière précise ou dans lesquelles les matières mises en œuvre sont susceptibles d'altération très rapide.

Ces résultats ont pu être atteints grâce à la collaboration constante de tous les intéressés, dans un esprit de conciliante condescendance.

Koninklijk werk Ibis

Kweekelingenschool der Visscherij

Personeel.

In den loop van het dienstjaar 1938 bestond het vaste personeel van de instelling uit :

<i>Aan wal</i>	<i>Te water</i>
1 Directeur	2 schippers-instructeur
1 Onderdirecteur	2 stuurlieden-instructeur
4 Instructeurs	3 machinisten-instructeur
1 Kok	8 matrozen-visscher
5 bedienden voor het onderhoud van de lokalen, voor de nacht- wacht, voor het naaiwerk, enz.	

Bovendien verleen 1 aalmoezenier, 1 geneesheer, 1 boekhouder, 4 onderwijzers, 2 instructeurs, specialisten voor ijzer- en houtbewerking, hun medewerking aan het vast personeel.

Dat vast personeel en die helpers hebben aan het Bestuurscomité voort alle voldoening gegeven door den merkwaardigen ijver en de groot toewijding waarvan zij tegover het Werk en de opgenomen kinderen blijk hebben gegeven. Aan hun uitstekend begrip van den plicht, aan hun edele opvatting van de aan het Werk toegewezen rol en aan hun diepen eerbied voor dezes oorsprong danken wij de orde, de tucht en den goeden geest welke tusschen deze muren heerschen, zoomede de zoo kranige en de zoo sympathiek gewaardeerde houding van de kweekelingen der Visscherij.

Bevolking der school.

Tijdens het dienstjaar 1938 werden door het Werk 11 kinderen van 7 tot 11 jaar in de instelling te Slykens opgenomen. Die kinderen werden, overeenkomstig het programma der instelling, bij voorrang genomen uit de visschersmiddens en uit de middens van zeelieden van de koopvaardij. Van dien grondregel werd enkel afgeweken waar het gevallen van aller grootste behoefte of bijzonder belangwekkende omstandigheden gold.

Op 1 Januari 1938 bedroeg het getal leerlingen van de school 79 en op 31 December was dat totaal gestegen tot 82.

In den loop van het dienstjaar moest het Bestuurscomité een schifting doen onder 19 kandidaten die zich voor opneming hadden aangeboden. 8 dezer kandidaten konden niet worden aanvaard, doch daar er onder hen waren wier toestand belangwekkend was, werd van hun naam aantekening gehouden ; zij zullen door het Werk naarmate van de mogelijkheden worden opgeroepen.

De weezen van visschers en zeelieden genieten een onaantastbaar recht van prioriteit.

De kandidaten ondergaan, na aandachtige bestudeering en vergelijking van hun aanspraken door de leden van het Bestuurscomité, bijgestaan door den Bestuurder van de school, een geneeskundig onderzoek dat in de laatste jaren strenger gemaakt werd. Dit onderzoek wordt inderdaad gedaan door een vertegenwoordiger van den voor het Ministerie van Verkeerswezen werkenden officieelen geneeskundigen dienst. Het loopt over den algemeenen toestand en strekt zich uit tot het gezichts- en het gehoorvermogen van het kind, onder de bij de wet voorziene voorwaarden voor toelating tot de zeemansloopbanen.

Œuvre royale Ibis

Ecole des Pupilles de la Pêche

Personnel.

Le personnel fixe de l'institution comportait, au cours de l'exercice 1938 :

<i>A terre</i>	<i>A flot</i>
1 Directeur	2 patrons-instructeurs
1 Sous-Directeur	2 seconds-instructeurs
4 Instructeurs	3 machinistes-instructeurs
1 Cuisinier	8 matelots-pêcheurs
5 préposés à l'entretien des locaux, à la garde de nuit, à la couture, etc.	

En outre, 1 aumônier, 1 médecin, 1 comptable, 4 instituteurs, 2 instructeurs spécialistes du travail du fer et du bois, collaborent à titre accessoire avec le personnel fixe.

Ce personnel fixe et ces auxiliaires ont continué à donner au Comité de direction toute satisfaction par le zèle remarquable et le profond dévouement témoignés à l'égard de l'Œuvre et des enfants qui y sont accueillis. C'est à leur belle compréhension du devoir, à leur haute conception du rôle dévolu à l'Œuvre et à leur respect profond de ses origines que nous devons l'ordre, la discipline et le bon esprit qui règnent dans ces murs et la tenue si crâne et si sympathiquement appréciée des pupilles de la pêche.

Population de l'école.

L'Œuvre a, pendant la durée de l'exercice 1938, admis à l'établissement de Slykens, 11 enfants dont l'âge variait de 7 à 11 ans et qui, conformément au programme de l'institution, ont été recrutés par priorité dans le milieu de pêcheurs et de marins de la flotte marchande. Il n'a été dérogé à cette règle fondamentale qu'en présence de cas d'extrême indigence ou de circonstances particulièrement intéressantes.

La force de l'Ecole, qui s'élevait au 1er janvier 1938 à 79, atteignait au 31 décembre le total de 82 pupilles.

Pendant le courant de l'exercice, le Comité de Direction avait eu à établir une sélection entre 19 candidats qui s'étaient présentés à l'admission ; 8 de ces candidats n'ont pu être recueillis, mais comme il en était parmi eux dont la situation était digne d'intérêt, leurs noms ont été retenus et au fur et à mesure des possibilités, ils seront rappelés à l'Œuvre.

Les orphelins de pêcheurs ou de marins jouissent d'un droit imprescriptible de priorité.

Les candidats subissent, après l'étude et la comparaison attentive de leurs titres par les membres du Comité de direction, assistés du Directeur de l'Ecole, un examen médical rendu plus sévère dans les dernières années. Cet examen est, en effet, assuré par un représentant du service médical officiel fonctionnant pour le Ministère des Communications. Il porte sur l'état général et s'étend aux facultés visuelles et auditives de l'enfant dans les conditions prévues par la loi

Het kind wordt, in beginsel, opgenomen op den leeftijd van 6 jaar en zolang het niet ouder is dan elf jaar.

Over de gezondheid en de ontwikkeling van het kind, waaraan de grootste zorg wordt besteed, wordt van dadelijk na de opneming in de instelling aandachtig gewaakt. Een tabel licht het Bestuur in over het toenemen van het gewicht, de grootte, den omtrek der borstkast, het rendement met den spirometer; een aangesteld geneesheer bezoekt geregeld de school.

Onderwijs.

De uitslag van het onderwijs kan als zeer voldoende beschouwd worden en strekt het korps van onderwijzers en instructeurs der instelling tot eer.

In de 1ste klas (lagere) konden de volgende cijfers geboekt worden op een totaal van 345 punten, waarvan 55 voor het scheepswerk: 4 leerlingen behaalden meer dan de 8/10 der punten, 5 meer dan de 3/4 en 7 meer dan de helft der punten.

In de 2de klas (middelbare) bekwamen, op een totaal van 570 punten waarvan 195 punten voor het scheepswerk en 375 voor het schoolwerk, 2 leerlingen meer dan de 3/4, 4 meer dan de 6/10 en 5 meer dan de helft der punten.

In de 3de klas (hoogste) behaalden, op een totaal van 590 punten waarvan 205 voor het scheepswerk en 385 voor het schoolwerk, 3 leerlingen meer dan de 9/10 der punten, 8 meer dan de 3/4 en 4 meer dan de helft der punten.

Van de leerlingen der hoogste klas, waarvan 6 deelnamen aan de examens van 1938 voor de toekenning van het getuigschrift van leerlingschipper, kwam er één met de grootste onderscheiding uit als n° 1 van de rangschikking der leerlingen uit de visschersscholen van de kust, met 452 punten op 500; 2 met groote onderscheiding; 1 met onderscheiding, terwijl één leerling zakte in het schriftelijk examen en een tweede bij het onderzoek van zijn gezichtsvermogen.

Tijdens het schooljaar konden elf kweekelingen van het Werk, die hun studiën met vrucht voleind hadden, voor een oefeningsperiode op zee aan boord van de opleidingstreilers O.178 - O.179 worden ingescheept, alvorens op de visschersvaartuigen van de havens Oostende en Heist aangemonsterd te worden.

Varend materieel.

Het Werk exploiteert twee opleidingstreilers voor een algeheele beroepsopleiding van zijn kweekelingen of van leerlingen van andere instellingen die dezelfde doeleinden als de zijne nastreven.

De O.179 voer op het einde van 1938 voor de 33ste maal ter vischvangst uit en heeft, na een periode van zoeken die elk nieuw schip kent, in den loop van zijn tweede levensjaar volle voldoening aan haar reederij gegeven. Zij telde voor 1938 een totaal van 282 dagen zee, verdeeld over 23 kruistochten en beantwoordde nagenoeg aan de verwachtingen, zoowel ten opzichte van het visschersonderwijs als van de financieele exploitatie.

De opleidingstreiler O.178, die van 1926 dagteekent, onderging, overeenkomstig de beslissingen van den Raad van beheer, een totale herziening welke zoowel den motor als den romp, de inrichtingen voor den dienst en het personeel als de scheepstoestellen omvatte.

Het Werk, dat gedurende de laatste twaalf jaar een inschepingscapaciteit van 6 leerlingen bezat, heeft die capaciteit thans opgevoerd tot 14, zoodat de Ibis de verbintenissen kan nakomen welke het tegenover het Bestuur van Zee-wezen heeft aangegaan, te weten een van haar opleidingsschepen ter beschikking te stellen van de visschersscholen van de kust om er dezer leerlingen om beurten op in te schepen.

pour l'admission dans les carrières maritimes. L'enfant est, en principe, admis à l'âge de 6 ans et tant qu'il n'a pas dépassé la onzième année.

La santé et le développement de l'enfant sont immédiatement, à son entrée à l'institution, l'objet d'une surveillance et de soins attentifs. Un tableau renseigne la direction sur l'accroissement du poids, de la taille, de la circonférence du thorax, du rendement au spiromètre ; un médecin agréé visite régulièrement l'Ecole.

Enseignement.

Les résultats de l'enseignement peuvent être considérés comme très satisfaisants et font honneur au corps d'instituteurs et d'instructeurs de l'institution.

Dans la 1re classe (inférieure), l'on a pu enregistrer les cotes suivantes, le total des points étant de 345 dont 55 réservés au matelotage : 4 élèves ont obtenu plus de 8/10 des points, 5 plus des 3/4, et 7, plus de la moitié des points.

Dans la 2e classe (moyenne), sur un total de 570 points répartis en 195 points sur le matelotage et 375 pour les travaux scolaires, 2 élèves ont obtenu plus des 3/4, 4, plus des 6/10, et 5, plus de la moitié des points.

Dans la 3e classe (supérieure), sur un total de 590 points dont 205 réservés au matelotage et 385 aux travaux scolaires, 3 élèves ont remporté plus des 9/10 des points, 8, plus des 3/4 et 4, plus de la moitié des points.

Parmi les élèves de la classe supérieure, dont 6 prirent part aux examens de 1938 pour la collation du certificat d'élève-patron, un candidat obtint, avec la plus grande distinction, le n° 1 du classement parmi les élèves des écoles de pêche du littoral avec 452 points sur 500 ; 2 obtinrent la grande distinction, 1, la distinction, tandis qu'un élève échouait à l'examen écrit et un second, à l'épreuve des facultés visuelles.

Au cours de l'exercice scolaire, onze pupilles de l'Œuvre ayant terminé leurs études avec fruit, purent être embarqués pour une période d'application à la mer à bord des chalutiers-écoles O.178 - O.179, avant d'être enrôlés à bord des bâtiments de pêche des ports d'Ostende et de Heist.

Matériel flottant.

L'Œuvre exploite en vue de compléter la préparation professionnelle de ses pupilles ou d'élèves d'autres institutions poursuivant des buts semblables au sien, deux chalutiers-écoles.

Le O.179 effectuait à la fin de 1938 sa 33me croisière de pêche et, après une période de tâtonnements inhérents aux débuts de tout nouveau navire, a donné au cours de sa seconde année d'existence, toute satisfaction à son armement. Il comptait, pour 1938, un total de 282 jours de mer répartis sur 23 croisières et répondait sensiblement, tant au point de vue de l'écolage que de l'exploitation financière, aux espoirs que l'on mettait en lui.

Quant au chalutier-école O.178, qui date de 1926, il a été, conformément aux décisions du Conseil d'administration, soumis à une revision complète embrassant aussi bien le moteur que la coque, les installations de service et du personnel, que les appareils.

La capacité d'embarquement d'élèves de l'Œuvre est portée de 6 qu'elle était au cours des 12 dernières années, à 14 actuellement, ce qui permet à l'*Ibis* de faire face aux engagements qu'elle a pris à l'égard de l'Administration de la Marine de mettre à la disposition de toutes les écoles de pêche du littoral l'un de ces bateaux-écoles pour y embarquer leurs élèves à tour de rôle.

Zeewetenschappelijk Instituut

1938-39

Het Instituut hield zich hoofdzakelijk bezig met het voortzetten van reeksen van methodische waarnemingen in de vorige jaren ondernomen. Het onderbreken van deze waarnemingen ware noodlottig geweest voor den vooruitgang van de kennis op biologisch gebied van de verschillende soorten zeedieren, waaraan het Instituut sinds zooveel jaren reeds zijn krachten en werkmiddelen wijdt.

Daarbij kwamen er, zooals ieder jaar, werken van occasioneelen aard, soms mogelijk gemaakt niettegenstaande het ontbreken van een schip ingericht voor onderzoek.

1. — De studie van de **ijle haring** langsheen de kust, wees uit dat de jaarlijksche samenschooling middelmatig groot was in het jaar 1938-39. Hare densiteit gemeten aan de gemiddelde dagelijksche vangst van een schip van de visschersvloot bedroeg 7.238 kgr. Deze samenschooling had dus een rijke vischvangst kunnen leveren indien ongunstige economische omstandigheden de intensiteit en de duur, niet hadden verminderd. Aan het « *Combined North Sea and Eastern Channel Committee* » (1) waarvan hij voorzitter is, werd op de vergadering gehouden te Berlijn in Mei 1939, door den Directeur een uitvoerige uiteenzetting gegeven van dit onderzoek. Hij gaf er een overzicht over de « Biologische trap » van de ijle haring die zich thans over 9 jaren uitstrekt. Hij wees op de noodzakelijkheid van ononderbroken waarnemingen en hij legde er den nadruk op dat het een plicht is voor de Openbare Machten van blijvende instellingen in het leven te roepen en te steunen, zoodat het hun zou mogelijk worden van zonder onderbreking de werkmiddelen te gebruiken vereischt door de moderne methodes. Aan deze instellingen moet de bestendigheid worden gewaarborgd die onontbeerlijk is om de Natuur te doorgronden.

2. — Identische waarnemingen konden worden ondernomen in een nieuw concentratiecentrum, omlangs ontdekt in de streek van de « Silver Pit » aan den Zuiderkant van de Doggerbank. In Februari-Maart hebben zes Oostendsche vaartuigen en verschillende Deutsche en Hollandsche schepen in deze streken gewerkt. Deze Oostendsche schepen waren :

- O.86 Pêcheries à Vapeur ;
- O.88 Pêcheries à Vapeur ;
- O.118 Brunet, A. ;
- O.119 Brunet, A. ;
- O.275 Walraeve, K. ;
- O.342 Lambrecht, H. en M.

We houden eraan hier onzen dank te betuigen aan de reeders en kapiteins voor de bereidwilligheid waarmede zij ons de aanduidingen hebben verstrekt aangaande de plaats en de tijd van hun vischvangst. Reeds werden er 300 haringen aan dezelfde uitvoerige analyse onderworpen als deze uit het Zuiden.

Het diagramma van dit eerste lot wijst uit dat de regel van de « Oscillatie »

(1) Zie: G. Gilson - Cons. Perm. Expl. Mer. Rapp. Proc. verb. Ap. Berlin 1939.

Institut Maritime

1938-39

L'activité de l'Institut a consisté principalement dans la continuation de séries d'observations méthodiques poursuivies depuis plusieurs années et dont l'interruption eut entraîné des pertes néfastes pour le progrès de la connaissance biologique des espèces marines à laquelle l'Institut a consacré ses forces et ses moyens pendant déjà tant d'années.

Il s'y est ajouté aussi, comme chaque année, des travaux occasionnels devenus parfois possibles malgré le manque d'un navire de recherches.

1. — L'étude du **hareng guai** côtier a montré que la concentration annuelle a été d'importance moyenne en 1938-39. Sa densité mesurée par la capture journalière moyenne d'une unité de la flottille était de 7.238 kil. Cette concentration aurait donc pu donner à la pêche un butin considérable si des conditions économiques défavorables n'avaient contrarié son activité et abrégé sa durée. Le Directeur de l'Institut a présenté le détail de cette recherche au *Combined North Sea and Eastern Channel Committee* (1), dont il est Président, à la réunion tenue à Berlin en mai 1939 et, en revisant « l'escalier biologique » du hareng guai qui s'étend aujourd'hui sur 9 années, il a montré la nécessité des observations continues et insisté sur l'obligation qui incombe aux Pouvoirs Publics de créer et de soutenir des institutions durables et capables de fournir et d'utiliser avec constance les moyens de travail exigés par les méthodes modernes, ainsi que la garantie de pérennité sans laquelle il est vain de vouloir sonder la nature.

2. — Des observations identiques ont pu être entamées sur un nouveau centre de concentration de harengs guais, découvert depuis peu dans la région du **Silver Pit**, près du bord Sud du Dogger Bank.

Six navires ostendais et plusieurs allemands et hollandais ont travaillé en février-mars dans cette région. Ces navires ostendais étaient :

- O.86 Pêcheries à Vapeur ;
- O.88 Pêcheries à Vapeur ;
- O.118 Brunet A. ;
- O.119 Brunet, A. ;
- O.275 Walraeve, K. ;
- O.342 Lambrecht, H. et M.

Nous tenons à exprimer ici nos remerciements aux armateurs et aux capitaines pour l'obligeance avec laquelle ils nous ont fourni les indications de localité et de temps concernant leurs pêches.

300 harengs de cette région ont déjà été soumis à la même analyse détaillée que ceux du Sud. Le diagramme de ce premier lot indique que la règle de l'oscillation est observée et qu'un complet parallélisme existe entre la variation des pourcentages dans les deux régions. Une différence a cependant été notée : la présence d'un certain nombre de très petits harengs de 2 ans — fait qui ne se produit pas dans le matériel chaluté de la concentration du Sud.

(1) Voir G. Gilson - *Cons. Perm. Expl. Mer. Rapp. Proc. verb. App. Berlin 1939.*

wordt gevolgd en dat er een volledig paralelisme bestaat tusschen de schommeling der percentages in de twee streken. Eén verschil werd opgemerkt : de tegenwoordigheid van een zeker aantal zeer kleine haringen van 2 jaar, feit dat nooit voorkomt in het materiaal in de zuiderstreek bij middel van het sleepnet gevangen.

Het onderzoek zal volgend seizoen worden voortgezet en zal interessant vergelijkingsmateriaal leveren voor de algemeene studie van den haring.

3. — Een nieuw onderzoek werd aangevat op aanvraag van Prof. J. Hjort, voorzitter van den Internationalen Raad voor het onderzoek der zee, n.l. de studie der variatie van de verhouding tusschen den ouderdom en de grootte van de Platvisschen in het Zuiden van de Noordzee.

Voor deze studie wordt het onderzoek van de gehoorsteenen vereischt dat tamelijk veel werk medebrengt aangezien het groot aantal dieren dat moet worden onderzocht ; 1.250 schollen, scharren en botten, voortkomende van de « Banken der Hinders » werden tot nu toe gemeten en onderzocht op gebied van gehoorsteenen.

4. — **Sprot.** — De studie van deze visch wordt voor zeer moeilijk gehouden in al de streken, maar ze is het bijzonder bij ons. Daaraan moeten wij toevoegen dat het gewenscht is om voor deze studie over een bijzonder uitgeruste laboratorium-boot te kunnen beschikken, daar de visscherij niet bij machte is om inlichtingen te verstrekken aangaande de samenschooling, de verbreiding en de trek van de sprot. Zij kan ons zelfs, voor studiedoeleinden, geen ongeschonden exemplaren leveren, d.w.z. dieren waarvan de schubben, onontbeerlijk voor het onderzoek, bewaard bleven.

Desniettegenstaande hebben we deze deelen van de studie voortgezet, die kunnen ondernomen worden met het gevischte materiaal.

Een monster van 1 kgr. wordt iederen dag dat er visch binnenkomt onderworpen aan de klassieke waarnemingen, behalve de studie van de schub die over het algemeen ontbreekt bij dit gevischte materiaal.

5. — **White Bait.** — De studie van de jonge clupeiden, haringvisschen die nog geen schubben bezitten, is van groot belang zoowel van het standpunt der algemeene biologie als op gebied van de mogelijkheid die de zee biedt voor de volksvoeding en de kleine visscherij. Met een gepast net worden er iedere week monsters genomen, aan den uitgang van de haven van Oostende, zodoende wordt de groei van de jonge visschen nagegaan. Men vindt dat de verhouding van sprot en jonge haring veranderlijk is. Over 't algemeen is er meer haring, vooral op het einde van het seizoen. De sprot zonder schubben verdwijnt het eerst.

Een gepast schip zou nuttig zijn voor de studie van deze samenscholingen van jonge visschen, opdat het zou mogelijk worden te zeggen of er bij ons een zeevisscherij van White Bait dient in het leven te worden geroepen en uitgebreid, in den aard van deze die vrij belangrijk is op de Engelsche kust.

Andere werken.

Buiten de hooger vermelde onderzoeken, werd de activiteit van het Instituut ononderbroken voortgezet. Het personeel hield zich met de volgende werken bezig :

1° Wekelijksche vangsten met het kruisnet op het Ooster Staketsel. Algemeene Fauna. Plankton.

2° Wekelijksche en dagelijksche waarnemingen op de West Hinder. Watermonsters voor bepalen van zoutgehalten. Plankton.

La recherche sera poursuivie dans la saison prochaine et fournira un intéressant matériel de comparaison pour l'étude générale du hareng.

3. — Une **nouvelle investigation** a été entamée, à la demande du Professeur J. Hjort, Président du Conseil International pour l'Exploration de la Mer : l'étude de la **variation du rapport entre l'âge et la taille** chez les Pleuronectes dans le Sud de la Mer du Nord.

Cette recherche exige l'extraction et l'examen de l'otolithe, travail assez laborieux étant donné le grand nombre d'individus qu'il est nécessaire d'examiner. 1250 plies, limandes et flets provenant de la région des « Bancs des Hinders » ont été jusqu'ici otolithés et mesurés.

4. — **Esprot.** — Poisson dont l'étude est déclarée très difficile dans toutes les régions mais qui l'est particulièrement dans la nôtre. Ajoutons que pour son étude l'emploi d'un navire de recherches est nécessaire, car la pêche est incapable de fournir les données concernant la concentration, la dispersion et les pérégrinations de l'esprot. Elle ne parvient pas même à nous procurer, pour l'étude, des spécimens intacts, c'est-à-dire ayant conservé les écailles dont l'examen est indispensable.

Nonobstant cela, nous avons continué les parties de l'étude qui peuvent se faire avec des matériaux pêchés.

Un échantillon de 1 kil. est soumis chaque jour de pêche aux observations classiques, sauf l'étude de l'écaille qui manque généralement à ces matériaux de pêche.

5. — **White Bait.** — L'étude des très jeunes clupéides encore dépourvus d'écailles est très importante tant au point de vue de la biologie générale qu'à celui des ressources que la mer peut fournir à l'alimentation du peuple et à la petite pêche. Des échantillons sont prélevés à l'entrée du port d'Ostende chaque semaine avec un filet approprié et la croissance des jeunes poissons est observée. On constate que la proportion d'esprot et de hareng y est variable. En général, le hareng y domine fortement, surtout à la fin de la saison. L'esprot sans écaille disparaît le premier.

L'utilisation du navire visé ci-dessus favoriserait l'étude de ces accumulations de jeunes poissons et particulièrement en vue de décider s'il y a lieu de chercher à créer et à développer une pêche de White bait, semblable à celle qui présente une assez grande importance à la côte anglaise.

Autres travaux.

Outre les investigations indiquées ci-dessus, l'activité courante de l'Institut s'est exercée sans relâche et les travaux suivants ont surtout occupé le personnel :

1° Pêches hebdomadaires au filet carré à l'estacade Est. Faune générale - Plancton.

2° Observations hebdomadaires et journalières au West Hinder. Echantillons d'eau pour la salinité - Plancton.

3° Croisières mensuelles pendant la période de service du *Zinnia*, sur la ligne hydrographique Deal-Gravelines, 4 stations. Salinités - Températures - Plancton de surface et de fond avec un filet spécial.

4° Plancton, salinité, PH, etc. Bactériologie. Faune locale dans les ports d'Ostende et de Nieuport.

5° Triage préliminaire et conservation de tous les matériaux recueillis.

6° Expédition de matériaux documentés au Musée de Bruxelles.

3° Maandelijksche kruistochten gedurende de dienstperiode van de *Zinnia* op de hydrographische lijn Deal-Gravelines, 4 stations. Zoutgehalte. Temperatuur. Plankton aan de oppervlakte en op den bodem, met een bijzonder net.

4° Plankton, zoutgehalte, Ph., enz. Bacteriologie, Locale fauna uit de haven van Oostende en van Nieuwpoort.

5° Eerste sortering en bewaren van al het ingezamelde materiaal.

6° Verzenden van gedocumenteerd materiaal naar het Museum te Brussel.

7° Leveren van zeedieren aan het Landbouwinstituut te Gembloers en aan verschillende Laboratoria.

8° Studie, bouwen en herstellen van verschillende instrumenten, planktonnetten, levigator voor de studie van bezinksels, hydrographische flesch, aseptische verzamelaar voor zoutgehalte en bacteriologie (deze laatste werd voorgesteld aan het hydrographisch Committee van den Internationalen Raad te Berlijn).

9° Bibliotheek werk. De verzameling der tijdschriften uitgewisseld tegen onze « Annales » is buitengewoon groot en neemt met den dag toe.

10° Zeer tijdroovend werk vereischt door het opstellen van tabellen, het uitvoeren van berekeningen en diagramma's. Cartographie voor de verschillende onderzoeken.

11° Bezorgen van materiaal, enz., aan vreemde werkers of aan gasten van Laboratorium :

HH. Leloup ; Conrad ; Conard ; Gerard ; Delrue ; Florkin ; Koch.

M. Koch, 1° naturalist van het Instituut, is er bijzonder mede gelast geworden een wetenschappelijk onderzoek in te stellen aangaande de vergiftige mosselen in het Zeekanaal van Zeebrugge.

12° De HH. Capart en Cooreman, die, als medewerkers van het Koninklijk Museum, sinds verleden jaar met een bijzonder bezoldigd werk werden belast, hebben dit jaar slechts korte bezoeken aan het Instituut gebracht daar ze hun militairen plicht moesten volbrengen.

7° Fourniture de matériaux marins à l'Institut Agronomique de Gembloux et à divers laboratoires.

8° Etude, construction et réparation d'instruments divers : filets à plancton, lévigateur pour sédiments, bouteille hydrographique, préleveur aseptique pour salinité et bactériologie (ce dernier a été présenté au Comité Hydrographique du Conseil International à Berlin).

9° Travaux de bibliothèque. La collection des revues échangées par nos Annales est considérable et s'accroît de jour en jour.

10° Travail très absorbant de tabulation, de calculs, de mise en diagramme. Cartographie pour les diverses explorations.

11° Assistance en matériaux, etc. à des chercheurs étrangers ou à des hôtes de laboratoire :

MM. Leloup ; Conrad ; Conard ; Gerard ; Delrue ; Florkin ; Koch.

M. Koch, 1er naturaliste de l'Institut, a été spécialement chargé de l'enquête scientifique sur la nocivité des moules dans le canal maritime de Zeebrugge.

12° MM. Capart et Cooreman, chargés depuis l'an dernier d'un travail spécial rémunéré, comme collaborateurs du Musée Royal, ayant fait cette année leur service militaire, n'ont fait que de courts séjours à l'Institut.

Beknopt verslag

over de bedrijvigheid van de Propaganda- vereeniging gedurende het jaar 1938

Leden. — Het ledenaantal bedroeg op 31 December 1938 ; 68 werkende leden, waartusschen 10 Openbare Besturen.

Vergaderingen. — De Raad van beheer vergaderde 1 maal, het Bestuurscomité 6 maal en de Huishoudelijke Afdeeling 8 maal.

Bestendig bureel. — In 1938 werden door het Secretariaat verzonden 3726 brieven ; 16.101 kookboekjes, vertegenwoordigende 331 bestellingen ; propagandavlagschriften aan de bijzonderste hotelhouders en een omzendbrief aan de onderwijsinrichtingen van het Land.

Propaganda in de scholen - Vischkookboekje. — Ingevolge den omzendbrief, in 1938, aan de onderwijsinrichtingen gezonden, werden 16.101 kookboekjes verkocht, aan 331 scholen.

Hotelhouders. — In 3.083 hotels en spijshuizen werden onze plakbrieven ten voordeele van een grooter vischverbruik opgehangen.

Voordrachten en kooklessen. — Door de zorgen der Huishoudelijke Afdeeling werden vulgarisatievoordrachten en kooklessen gehouden te: *Namen, Mouscron, Charleroi, Soignies, Nijvel, St-Truiden, Tienen, Marcinelle, Luik, Gembloux* en *Tamines*. Evenals de vorige jaren werden deze lessen ingericht met de medewerking der plaatselijke gemeentebesturen.

Onder de zeer talrijke aanwezigen die de voordrachten bijwoonden bevonden zich de leden van de plaatselijke vrouwengilden, de onderwijzeressen en de groote leerlingen van de huishoudklassen en, overal waar zulks mogelijk is, de economen en de koks van de groote gemeenschappen.

De aankondiging dezer voordrachten geschiedt door het uithangen van plakbrieven en bij middel van artikels in de plaatselijke pers ; de economen van de groote gemeenschappen ontvangen eene speciale uitnoodiging.

Regionale Vulgarisatiedagen. — Studiedagen betreffende het vischverbruik gingen door voor de leerlingen en het onderwijzend personeel van de « Aangenomen normaalschool der Zusters van de H. Familie », te *Tielt*, de Normaalschool O.L.V. ten Doorn te *Eekloo*, de Provinciale Normaalschool te *Jodoigne*, de Stedelijke Normaalschool te *Antwerpen*, de « Ecole Ménagère Communale de *Verviers* », de Vrije Normaalschool te *Virton*, het Onderwijsgesticht « De Wandeleer » te Leuven, de Vrije Normaalschool te *Gyzegem*, de « Ecole Normale ménagère Agricole » te Ciney, en de Ecole Normale agréée pour jeunes filles, te *Celles*.

Het programma dezer vulgarisatiedagen bevat : praktische kooklessen over vischbereiding, een wetenschappelijke voordracht en eene economische voordracht. De studiedagen te *Tielt-Eekloo* en *Jodoigne* gaven aanleiding tot een opstelprijskamp tusschen de leerlingen.

Didactische tabellen. — Bij de voordrachten van dit jaar werd voor de eerste maal gebruik gemaakt van bijzondere didactische tabellen, betreffende de chemische samenstelling en de voedingswaarde van de bijzonderste vischsoorten ; deze tabellen werden geschilderd door *M. De Keukelaere*, kunstschilder ; de

Rapport succinct

sur l'activité de l'Association de Propagande en 1938

Membres. — L'Association comptait au 31 décembre 1938 : 68 membres effectifs, dont 10 administrations publiques.

Réunions. — Le Conseil d'administration a tenu une réunion, le Comité de direction six, et la Section Ménagère huit.

Bureau Permanent. — Le secrétariat a expédié : 3.726 lettres, 16.101 livres de recettes, représentant 331 commandes, des tracts de propagande aux principaux hôteliers, des lettres circulaires aux établissements d'enseignement, etc

Propagande dans les écoles - Livres de recettes. — 331 commandes représentant 16.101 livres de recettes furent envoyées comme suite à la lettre-circulaire, adressée aux écoles professionnelles et ménagères.

Hôteliers. — Nos affiches de propagande en faveur d'une plus grande consommation de poisson de mer ont été placées dans 3.083 hôtels et restaurants.

Conférences et leçons culinaires. — La Section Ménagère a organisé des conférences de vulgarisation et des leçons culinaires à : *Namur, Mouscron, Charleroi, Soignies, Nivelles, St-Trond, Tirlemont, Marcinelle, Liège, Gembloux et Tamines.* Comme les années précédentes, ces leçons furent organisées avec la collaboration des administrations communales intéressées. Parmi l'assistance nombreuse, nous pouvons signaler les membres des associations féminines locales, le personnel enseignant et les élèves des classes ménagères et, éventuellement, les économes et les cuisiniers des grandes communautés.

Ces conférences sont annoncées par voie d'affiches et par des articles dans la presse locale ; les économes des grandes communautés reçoivent une invitation spéciale.

Journées régionales de propagande. — La Section Ménagère a également organisé des journées d'études pour les élèves et le personnel enseignant des établissements ci-après : Ecole Normale à *Tielt*, Ecole Normale à *Eecloo*, Ecole Normale provinciale à *Jodoigne*, Ecole normale à *Anvers*, Ecole Ménagère communale à *Verviers*, Ecole normale à *Virton*, Institut « De Wandeleer » à *Louvain*, Ecole normale à *Gyzegem*, Ecole normale ménagère agricole à *Ciney* et Ecole normale à *Celles*.

Ces journées de vulgarisation comprennent des leçons culinaires démonstratives, une conférence scientifique et une conférence économique.

Les journées de *Tielt*, *Eecloo* et *Jodoigne* ont donné lieu à un concours de rédaction pour les élèves.

Tableaux didactiques. — Pour ces conférences de 1938, la Section Ménagère a fait usage de tableaux didactiques relatifs à la composition chimique et la valeur alimentaire des principales sortes de poisson ; ces tableaux furent composés par l'artiste peintre *M. De Keukelaere* ; les renseignements nécessaires ont été fournis par MM. les professeurs *A. J. J. Van de Velde*, *P. Van Oye* et *A. De Waele*.

Il est prouvé que ces tableaux sont très utiles et rendent de grands services.

noodige gegevens werden verstrekt door de HH. Prof. A. J. J. Van de Velde, P. Van Oye en A. De Waele.

Het is gebleken dat deze tabellen zeer nuttig zijn en vele dientsen bewijzen.

Kooklessen over vischbereiding in de « Rondreizende Landbouwhuishoudscholen. — De heer Minister van Landbouw heeft, op aanvraag van de Huishoudelijke Afdeeling, zijne toestemming verleend om zekere lessen gegeven in de « Rondreizende Landbouwhuishoudscholen » te wijden aan het verbruik van zeeproducten.

De noodige visch voor deze demonstraties wordt door onze vereeniging geleverd.

Dergelijke lessen werden ingericht te : *Carlsbourg, Amberloup, Franc Waret, Diepenbeek, Tielt, Eename, Erquelinnes, Oppuers, Feluy, Arquennes, Molinfaing, Longlier et Jodoigne.*

Wij hebben persoonlijk kunnen vaststellen dat deze lessen op zeer degelijke wijze worden gegeven en door onze landelijke bevolking zeer goed worden onthaald.

Propaganda in de kostscholen, de groote gemeenschappen en het leger. — De vereeniging heeft, op hare kosten, eenen vischbakoven doen plaatsen in de troepenhuishouding van het 3de Linierègiment te Oostende en eenen in de troepenhuishouding van het 4de Linierègiment te Brugge.

Twee modeldemonstraties werden met zeer veel bijval ingericht te *Etterbeek* voor de Officiëren-beheerders van de troepenhuishoudingen van het garnizoen *Brussel*.

De vereeniging is tevens in onderhandeling met het Departement van Landsverdediging om tot eene gezonde oplossing te komen in zake het vischverbruik bij het leger.

Dank zij de door de vereeniging gevoerde propaganda werden model-vischbakovens geplaatst in 15 inrichtingen van het Leger, 7 Normaalscholen, 5 kostscholen, 1 hospitaal en 1 preventorium.

Vischweken. — De vereeniging verleende haren geldelijken steun, onder vorm van visch- en garnaalleveringen, aan de vischweek welke te *Gent* werd gehouden van 9 tot 18 Maart. De totale onkosten voor bedoelde leveringen beliepen tot de som van fr. 2.005,25.

Samenwerking met Gas- en Electriciteitsmaatschappijen. — De vereeniging verleende hare medewerking aan de vulgarisatiedagen welke door de Cie Gén. de Gaz et d'Electricité ingericht werden te : *Blankenberghe, Wenduyne en Den Haan.*

Van 28 Maart tot en met 5 April werd in de « *Salle St-Georges* » stadhuis te *Mons* eene groote propagandaweek met tentoonstelling en kookprijskamp ingericht, zulks met de zeer kostbare medewerking van de S. A. « *Eclairage-Mons* » en onder de bescherming van het plaatselijk stadsbestuur.

Voor deze propagandaweek, welke op alle gebieden een reuzenbijval gehad heeft, verwijzen wij naar het uitgebreid verslag dat hierover verschenen is.

Bijdragen reeders en visschersreeders. — Sommige reeders en visschersreeders hebben hunnen geldelijken steun aan de Propagandavereeniging verleend, deze tegemoetkomingen beliepen, voor 1938, tot de som van fr. 9.394,53.

Leçons culinaires sur la préparation du poisson dans les « Ecoles Ménagères ambulantes ». — A la demande de la Section Ménagère, M. le Ministre de l'Agriculture a autorisé le personnel enseignant des « Ecoles Ménagères ambulantes de l'Etat » de donner des leçons culinaires sur la préparation des produits de mer.

Ces leçons démonstratives ont été organisées à *Carlsbourg, Amberloup, Franc-Waret, Diepenbeek, Tielt, Eename, Erquelines, Oppuers, Feluy-Arquennes, Molinfaing-Longlier et Jodoigne.*

Nous avons pu constater personnellement que ces leçons sont très bien données et qu'elles sont bien accueillies par notre population rurale.

Propagande dans les pensionnats, les grandes communautés et à l'armée. — L'Association a fait installer, à ses frais, un four à frire le poisson au ménage des troupes du 3e Régiment de Ligne à Ostende et un autre au ménage des troupes du 4e Régiment de Ligne à Bruges.

Deux démonstrations modèles ont été organisées, avec grand succès, à *Etterbeek* pour les officiers gestionnaires des ménages des troupes de la garnison de *Bruxelles.*

L'Association s'est mise également en rapport avec le Département de la Défense Nationale pour tâcher de résoudre le problème de la consommation de poisson à l'Armée.

C'est aussi grâce à notre action de propagande que des fours à frire le poisson ont été placés en 15 établissements de l'armée, 7 écoles normales, 5 pensionnats, 1 hôpital et 1 préventorium.

Semaines de poisson. — L'Association a subsidié la Semaine de poisson qui a été organisée à Gand du 9 au 18 mars 1938 ; cette intervention s'élève à fr. 2.005,25.

Collaboration avec les sociétés de gaz et d'électricité. — L'Association a prêté sa collaboration aux conférences de vulgarisation organisées par la Cie Gén. de Gaz et d'Electricité à : *Blankenberge, Wenduyne et Le Coq.*

Une semaine de propagande avec exposition et concours culinaire a eu lieu, du 28 mars au 5 avril 1938, en la « Salle St-Georges » - Hôtel de Ville à *Mons* ; ces manifestations ont été organisées avec la collaboration très précieuse de la S. A. « Eclairage Mons » et sous les auspices de l'Administration Communale de *Mons.*

Contribution des armateurs et patrons-pêcheurs. — Certains armateurs et patrons-pêcheurs ont versé leur contribution de 0,03 fr. % au profit de notre association ; ces contributions s'élèvent, pour 1938, à la somme de fr. 9.394,53.

AANTAL LEERLINGEN IN DE VISSCHERSCHOLEN.
NOMBRE D'ELEVES DES ECOLES DE PECHE.
(1921-1938)

JAAR — ANNEE	Oostende (Gemeente school)			Oostende (Vrije school) — Oostende (Ecole libre) (Ecole libre) (communale)			De Panne — La Panne			Nieuwpoort — Nieuport			Boekhoute			Koksijde			Oostduinkerke			Heist			Blankenberge			Zeebrugge			TOTAL
	varende — navigants	niet-varende — navigants	non-navigants	varende — navigants	niet-varende — navigants	non-navigants	varende — navigants	niet-varende — navigants	non-navigants	varende — navigants	niet-varende — navigants	non-navigants	varende — navigants	niet-varende — navigants	non-navigants	varende — navigants	niet-varende — navigants	non-navigants	varende — navigants	niet-varende — navigants	non-navigants	varende — navigants	niet-varende — navigants	non-navigants	varende — navigants	niet-varende — navigants	non-navigants				
1921	—	39	48	—	48	25	14	14	25	1	8	—	—	—	—	—	—	—	—	31	18	20	13	—	—	—	—	—	221		
1922	—	36	64	12	64	22	17	22	22	1	7	—	—	—	—	3	12	12	41	14	18	19	—	—	—	—	—	281			
1923	—	35	60	41	60	20	9	20	20	7	6	—	—	—	—	2	22	22	23	14	11	20	—	—	—	—	—	293			
1924	—	27	60	60	44	22	11	22	22	5	18	—	—	—	—	3	19	6	18	23	14	22	—	—	—	—	—	318			
1925	55	28	72	72	43	21	10	21	21	6	11	—	—	—	—	2	20	5	16	23	9	21	—	—	—	—	—	377			
1926	63	31	56	43	57	16	14	21	21	6	19	—	—	—	—	1	18	8	17	22	11	24	—	—	—	—	—	387			
1927	70	39	43	57	73	22	14	22	22	7	20	—	—	—	—	—	11	6	29	20	25	10	29	—	—	—	—	394			
1928	69	38	67	73	80	14	10	14	14	8	10	—	—	—	—	—	—	9	29	29	31	8	26	—	—	—	—	436			
1929	64	18	80	59	10	16	11	16	16	4	21	—	—	—	—	—	—	5	26	40	14	—	24	—	—	—	—	372			
1930	72	54	97	50	45	13	16	16	16	10	17	—	—	—	—	—	—	7	23	60	18	3	29	—	—	—	—	477			
1931	55	23	109	45	47	30	29	29	29	25	19	—	—	—	—	—	—	32	32	51	20	9	29	—	—	—	—	429			
1932	71	28	119	47	44	13	13	13	16	10	17	—	—	—	—	—	—	5	22	45	33	10	15	—	—	—	—	504			
1933	49	26	119	44	60	20	13	20	20	14	23	—	—	—	—	—	—	4	20	48	26	12	13	—	—	—	—	457			
1934	61	21	139	60	58	23	15	23	23	22	16	—	—	—	—	—	—	afgeschaft-supprimées	71	27	12	17	52	20	—	—	—	571			
1935	71	31	172	58	63	14	19	19	19	58	27	—	—	—	—	—	—	—	67	40	12	17	77	29	—	—	—	713			
1936	84	43	176	63	51	18	19	19	19	22	16	—	—	—	—	—	—	—	87	43	12	15	62	10	—	—	—	674			
1937	86	41	153	51	55	17	31	31	31	19	25	—	—	—	—	—	—	—	121	39	27	6	60	13	—	—	—	694			
1938	86	50	154	55	17	31	17	31	31	21	21	—	—	—	—	—	—	—	108	35	17	19	32	22	—	—	—	679			

DE UITSLAGEN DER EXAMENS VOOR HET TOEKENNEN VAN LEERBEUZEN IN DE ZEEVISSCHERIJ.
LES RESULTATS DES EXAMENS POUR LA COLLATION DES BOURSES D'APPRENTISSAGE DANS LA PÊCHE MARITIME.
 (1914-1938)

JAREN — ANNÉES	OOSTENDE			DE PANNE LA PANNE			HEIST- ZEEBRUGGE			BLANKENBERGE			NIEUWPOORT NIEUPOORT			OOSTDUINKERKE			KOKSIJDE		
	Getal der gelukten der récipiendaires admis	1 ^{re} proof. 1 ^{re} épreuve.	2 ^{de} proof. 2 ^{de} épreuve.	Getal der gelukten der récipiendaires admis	1 ^{re} proof. 1 ^{re} épreuve.	2 ^{de} proof. 2 ^{de} épreuve.	Getal der gelukten der récipiendaires admis	1 ^{re} proof. 1 ^{re} épreuve.	2 ^{de} proof. 2 ^{de} épreuve.	Getal der gelukten der récipiendaires admis	1 ^{re} proof. 1 ^{re} épreuve.	2 ^{de} proof. 2 ^{de} épreuve.	Getal der gelukten der récipiendaires admis	1 ^{re} proof. 1 ^{re} épreuve.	2 ^{de} proof. 2 ^{de} épreuve.	Getal der gelukten der récipiendaires admis	1 ^{re} proof. 1 ^{re} épreuve.	2 ^{de} proof. 2 ^{de} épreuve.	Getal der gelukten der récipiendaires admis	1 ^{re} proof. 1 ^{re} épreuve.	2 ^{de} proof. 2 ^{de} épreuve.
	Nombre de récipiendaires non admis	Nombre de récipiendaires non admis	Nombre de récipiendaires non admis	Nombre de récipiendaires non admis	Nombre de récipiendaires non admis	Nombre de récipiendaires non admis	Nombre de récipiendaires non admis	Nombre de récipiendaires non admis	Nombre de récipiendaires non admis	Nombre de récipiendaires non admis	Nombre de récipiendaires non admis	Nombre de récipiendaires non admis	Nombre de récipiendaires non admis	Nombre de récipiendaires non admis	Nombre de récipiendaires non admis	Nombre de récipiendaires non admis	Nombre de récipiendaires non admis	Nombre de récipiendaires non admis	Nombre de récipiendaires non admis	Nombre de récipiendaires non admis	Nombre de récipiendaires non admis
1914	8	16	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1921	9	32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1922	?	?	?	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1923	12	12	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1924	14	39	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1925	19	43	31	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1926	17	30	32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1927	24	32	26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1928	33	47	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1929	60	36	38	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1930	33	43	39	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1931	47	39	33	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1932	54	34	34	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1933	32	30	32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1934	35	45	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1935	27	33	36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1936	13	56	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1937	13	37	53	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1938	5	38	27	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

INDEELING VAN HET PERSONEEL DER STOOMSLOEPEN TE OOSTENDE, NAAR
DE NETTO-TONNEMAAT DER VAARTUIGEN. (1)
REPARTITION DU PERSONNEL DES CHALOUQUES A VAPEUR A OOSTENDE, D'APRES
LE TONNAGE NET DES BATEAUX. (1)

OPSOMMING	AANTAL OPVARENDEN DER VAARTUIGEN METENDE : NOMBRE D'HOMMES D'EQUIPAGE DES BATEAUX JAUGEANT :													SPECIFICATION
	Minder dan 40 T.	Moins de 40 T.	40 tot minder dan 50 T.	de 40 à moins de 50 T.	50 tot minder dan 60 T.	de 50 à moins de 60 T.	60 tot minder dan 70 T.	de 60 à moins de 70 T.	70 tot minder dan 80 T.	de 70 à moins de 80 T.	80 tot minder dan 90 T.	de 80 à moins de 90 T.	90 en meer T. de 90 T. et plus	
Schippers-eigenaars	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Schippers niet-eigenaars	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Maats	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Machinepersoneel	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Matrozen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Speciaal personeel	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jongens beneden 18 jaar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gezamenlijk personeel 1938	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» 1937	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» 1936	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» 1935	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» 1934	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» 1933	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
(1) 5 vaartuigen afgetuigd.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5 bateaux désarmés.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

(1) 5 vaartuigen afgetuigd.

5 bateaux désarmés.

INDEELING DER OOSTENDSCHE STOOMVISCHSLOEPEN, INGEVOLGE DE NETTOTONNEMAAT.
REPARTITION DES VAPEURS OSTENDAIS D'APRES LE TONNAGE NET.
(1926-1938)

JAAR — ANNEE	AANTAL ONDERNEMINGEN — NOMBRE D'ENTREPRISES	AANTALVAARTUIGEN — NOMBRE DE BATEAUX	TOTALE TONNEMAAT — TONNAGE TOTAL	VAARTUIGEN METENDE BATEAUX JAUGEANT						
				min dan 40 ton — moins de 40 tonnes	van 40 tot 50 ton — de 40 à 50 tonnes	van 50 tot 60 ton — de 50 à 60 tonnes	van 60 tot 70 ton — de 60 à 70 tonnes	van 70 tot 80 ton — de 70 à 80 tonnes	van 80 tot 90 ton — de 80 à 90 tonnes	van 90 tot 100 ton en meer — de 90 à 100 tonnes et plus
1926	10	56	3.427	11	10	4	10	10	5	6
1927	10	55	3.370	11	9	3	11	10	5	6
1928	10	57	3.605	11	3	3	11	9	6	8
1929	7	50	3.126	10	8	2	10	9	5	6
1930	4	36	2.207	9	3	2	6	9	3	4
1931	3	21	1.902	8	3	1	5	8	3	3
1932	3	30	1.854,88	8	2	1	3	8	—	1
1933	3	23	1.262,31	8	2	1	3	8	—	1
1934	2	21	1.182,17	7	2	—	3	7	—	2
1935(1)	3	22	1.287,91	7	3	—	3	8	—	2
1936(2)	6	20	1.414,98	2	3	—	4	8	—	3
1937(3)	5	17	1.359,63	—	2	—	4	8	—	3
1938(4)	4	16	1454,89	—	2	—	2	5	—	7

- (1) Vijf vaartuigen tijdens de telling voorlooppig afgetuigd.
Cinq bateaux provisoirement désarmés lors du recensement.
- (2) Drie vaartuigen tijdens de telling voorlooppig afgetuigd.
Trois bateaux provisoirement désarmés lors du recensement.
- (3) Een vaartuig tijdens de telling voorlooppig afgeduigd.
Un bateau provisoirement désarmé lors du recensement.
- (4) Vijf vaartuigen tijdens de telling voorlooppig afgetuigd.
Cinq bateaux provisoirement désarmés lors du recensement.

**INDEELING DER GEDEKTE MOTORSLOEPEN INGEVOLGE DE DRIJFKRACHT.
REPARTITION DES BATEAUX A MOTEUR PONTES, D'APRES LA FORCE MOTRICE.
(1927-1938)**

AANLEGHAVEN — PORT D'ATTACHE	AANTAL ONDERNEMINGEN — NOMBRE D'ENTREPRISES	AANTAL VAARTUIGEN — NOMBRE DE BATEAUX	TOTALE TONNEMAAT — TONNAGE TOTAL	GETAL VAARTUIGEN MET MOTOR VAN NOMBRE DE BATEAUX JAUGEANT																								
				min dan 10 HP.	van 10 tot 59 HP.	de 10 à 59 HP.	van 60 tot 100 HP.	de 60 à 100 HP.	van 101 tot 150 HP.	de 101 à 150 HP.	van 151 tot 200 HP.	de 151 à 200 HP.	van 201 tot 250 HP.	de 201 à 250 HP.	van 251 tot 300 HP.	de 251 à 300 HP.	van 301 tot 350 HP.	de 301 à 350 HP.	van 351 tot 400 HP.	de 351 à 400 HP.	van 401 tot 450 HP.	de 401 à 450 HP.	van 451 tot 500 HP.	de 451 à 500 HP.	van 501 tot 600 HP.	de 501 à 600 HP.	van 601 tot 700 HP.	de 601 à 700 HP.
Blankenberge (1)	12	18	252,04	—	7	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
De Panne. — La Panne	7	7	33,14	—	6	41	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Heist (2)	68	77	802,66	—	26	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nieuwpoort. — Nieuport	50	50	316,47	—	34	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Oostduinkerke	7	7	34,51	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Oostende. — Ostende (3)	206	242	5,701,09	—	72	12	52	55	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zeebrugge	55	64	737,76	—	19	42	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Boekhoute	5	6	39,97	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
TOT. 1938	410	471	7,917,64	—	175	124	64	57	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» 1937	419	477	7,666,54	—	187	120	68	55	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» 1936	426	469	10,967,71	—	10	192	108	64	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» 1935	403	445	9,931,76	—	9	203	97	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» 1934	353	440	9,968,68	—	4	207	96	61	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» 1933	425	446	9,864,—	—	14	206	101	56	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» 1932	433	452	7,035,—	—	19	207	102	55	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» 1931	414	433	6,846,—	—	220	102	49	49	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» 1930	360	381	5,246,—	—	6	229	87	38	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» 1929 (4)	324	353	4,566,—	—	60	108	27	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» 1928	328	351	4,444,—	—	59	105	35	38	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» 1927	303	346	4,644,—	—	49	80	44	59	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

(1) Vier vaartuigen tijdelijk afgetuigd.

Quatre bâtiments sont provisoirement désarmés.

(2) Twee vaartuigen afgetuigd.

Deux bâtiments sont désarmés.

(3) Drie en twintig vaartuigen tijdelijk afgetuigd.

Vingt-trois bâtiments sont désarmés.

(4) Tot in 1929 inbegrepen werd de indeeling gedaan ingevolge de tonnage en den aard der drijfkracht.

Jusqu'en 1929, inclusivement, la répartition a été faite suivant le tonnage et le genre de force motrice.

OPEN OF HALFGEDEKTE VISSCHERSVAARTUIGEN MET AANDUIDING VAN HET AANTAL OPVARENDEN.
EMBARCATIONS OUVERTES OU MI-PONTEES AVEC INDICATION DU NOMBRE D'HOMMES D'EQUIPAGE.

AANLEGHAVEN	AANTAL ONDER- NEMINGEN NOMBRE D'ENTRE- PRISES	AANTAL VAAR- TUIGEN NOMBRE D'EMBAR- CATIONS	NOMBRE D'EMBARCATIONS APPARTENANT A UN							AANTAL OPVA- RENDEN NOMBRE D'HOMMES	PORT D'ATTACHE
			AANTAL VAARTUIGEN TOEBEHOORENDE AAN EEN		niet opvarende						
			opvarende		non-navigant		zonder				
			homme	d'équipage	met hulp-	zonder	met hulp-	avec moteur	sans moteur		
			met hulp-	hulpmotor	met hulp-	hulpmotor	avec moteur	sans moteur			
			motor		motor						
			avec	sans	avec	sans					
			moteur	moteur	moteur	moteur					
Blankenberghe (1)	6	6	5	—	—	—	—	—	—	11	Blankenberghe
Boekhoute (2)	13	13	6	5	—	—	—	—	1	34	Bouchoute.
De Panne	9	9	—	8	—	—	—	—	1	22	La Panne.
Heist	1	1	1	—	—	—	—	—	—	2	Heyst.
Nieuwpoort (2)	2	2	2	—	—	—	—	—	—	6	Nieuport.
Oostende (3)	16	16	10	—	—	1	—	—	—	21	Oostende.
Zeebrugge	4	4	4	—	—	—	—	—	—	7	Zeebrugge.
TOTAAL 1938	51	51	28	13	—	—	—	—	2	103	TOTAL 1938
> 1937	45	45	23	13	—	1	—	—	3	91	1937.
> 1936	50	50	32	16	—	1	—	—	1	117	> 1936.
> 1935	43	43	27	12	—	2	—	—	2	85	> 1935.
> 1934	42	42	24	1	—	4	—	—	2	63	> 1934.
> 1933	68	68	44	7	—	3	—	—	6	132	> 1933.
> 1932	82	82	57	30	—	3	—	—	14	216	> 1932.
> 1931	88	88	38	12	—	6	—	—	—	114	> 1931.
> 1930	112	112	54	40	—	4	—	—	—	175	> 1930.
> 1929	118	149	147	—	—	—	—	5	—	135	> 1929.
> 1928	133	154	144	—	—	—	—	33	—	266	> 1928.
> 1927	157	160	144	—	—	—	—	16	—	297	> 1927.

(1) Deze booten varen slechts gedurende het haringseizoen.
Ces barques ne naviguent que pendant la saison harenguière.
(2) Een vaartuig afgetakeld.
Une embarcation désarmée.
(3) Drie vaartuigen afgetakeld.
Trois embarcations désarmées.

ALGEMEENE INDEELING DER OPEN OF GEDEKTE VAARTUIGEN INGEVOLGE DE BEMANNING.
REPARTITION GENERALE DES EMBARCATIONS (OUVERTES OU PONTEES) D'APRES LES EQUIPAGES.

AANLEGHAVEN — PORT D'ATTACHE	Totaal vaartuigen — Total des embarcations	Volledig personeel — Personnel complet	Aantal vaartuigen waarvan de bemanning — schipper inbegrepen — bevat Nombre d'embarcations dont l'équipage comprend, y compris le patron													
			1 of 2 man — 1 ou 2 hommes	3 man — 3 hommes	4 man — 4 hommes	5 man — 5 hommes	6 man — 6 hommes	7 man — 7 hommes	8 man — 8 hommes	9 man — 9 hommes	10 man — 10 hommes	van 11 tot 15 man — de 11 à 15 hommes	van 15 tot 20 man — de 15 à 20 hommes	van 20 tot 30 man — de 20 à 30 hommes		
Blankenberge	24	60	3	6	6	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
Boekhoute	13	37	3	9	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
De Panne. — La Panne . .	16	44	7	7	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Heist	78	307	1	13	49	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Nieuwpoort. — Nieuport . .	52	167	6	32	14	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Oostduinkerke	7	23	1	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Oostende. — Ostende (1) . .	274	1301	14	56	15	49	68	16	6	—	—	—	16	1	—	
Zeebrugse	68	253	2	13	41	8	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
TOTAAL 134 TOTAL	532	2192	37	139	130	74	70	16	6	—	—	—	16	1	—	
„ 1917	536	2238	77	114	126	62	72	16	10	2	—	—	18	—	—	
„ 1936 . .	533	2209	146	83	126	106	12	7	2	—	2	—	16	—	—	
„ 1935 . .	506	2047	58	226	55	56	56	6	8	1	1	—	13	—	—	
„ 1934 . .	441	1778	62	178	28	54	53	6	7	1	1	—	13	—	—	

(1) 5 stoomvisschorsvaartuigen, 36 motorbooten en 8 open of halfgedekte booten, voortlooppig afgetuigd, inbegrepen.
 Y compris 5 bateau à vapeur, 36 bateau à moteur et 8 embarcations ouvertes ou mi-ouvertes provisoirement désarmées

AANLEGHAVEN — PORT D'ATTACHE	Aantal ondernemingen. Nombre d'entreprises.		Aantal vaartuigen. — Nombre de bateaux.	Volledig personeel. — Personnel total.	AANTAL OPVARENDEN DER NOMBRE D'HOMMES D'EQUIPAGE											
	Min dan 10 HP. Moins de 10 HP.						Van 11 tot 59 HP. De 11 à 59 HP.									
	Stuur- lieden — Patrons				Maats. — Seconds.	Matrozen. — Matelots	Jongens (min dan 18 jaar) — Mousses (moins de 18 ans)	Bijzonder personeel — Personnel spécial	Stuur- lieden — Patrons		Maats. — Seconds	Matrozen. — Matelots	Bijzonder personeel — Personnel spécial	Jongens (min dan 18 jaar) — Mousses (moins de 18 ans)		
	Propriétaires. Eigenaars. — Niet eigenaars. Non-propriétaires.	Eigenaars. Propriétaires. — Niet eigenaars. Non-propriétaires.							Eigenaars. Propriétaires. — Niet eigenaars. Non-propriétaires.	Eigenaars. Propriétaires. — Niet eigenaars. Non-propriétaires.						
Blankenberge	12	18	68	—	—	—	—	—	5	—	—	13	—	1		
Boekhoute	5	6	19	—	—	—	—	—	5	—	—	10	—	—		
De Panne. — La Panne	7	7	22	—	—	—	—	—	5	1	—	6	4	1		
Heist	68	77	307	—	—	—	—	—	11	10	—	37	—	11		
Nieuwpoort. — Nieuport	50	51	161	—	—	—	—	—	25	8	—	29	24	3		
Oostduinkerke	7	7	23	—	—	—	—	—	4	2	—	9	4	—		
Oostende. — Ostende	206	242	1125	—	—	—	—	—	39	20	—	67	43	7		
Zeebrugge	55	64	256	—	—	—	—	—	13	12	—	59	—	15		
TOTAAL 1938	410	473	1981	—	—	—	—	—	107	53	—	230	75	38		
» 1937	417	477	1981	—	—	—	—	—	127	53	—	252	87	40		
» 1936	421	464	1880	8	1	—	10	—	131	49	11	349	—	50		
» 1935	393	445	1784	7	1	—	10	—	138	59	11	433	—	49		
» 1934	405	434	1719	—	—	—	—	—	148	54	147	237	—	59		

VAARTUIGEN MET EEN MOTOR VAN DES BATEAUX A MOTEUR																															
Van 60 tot 100 HP.								Van 101 tot 150 HP.								Van 151 tot 200 HP.								van 201 tot 250 HP.							
De 60 à 100 HP.								De 101 à 150 HP								De 151 à 200 HP.								De 201 à 250 HP.							
Stuur- lieden — Patrons								Stuur- lieden — Patrons								Stuur- lieden — Patrons								Stuur- lieden — Patrons							
Eigenaars. Propriétaires. Niet eigenaars. Non-propriétaires.				Maats. — Seconds	Matrozen. — Matelots	Bijzonder personeel	Personeel spécial	Jongens (min dan 18 jaar)	Mousses (moins de 18 ans)					Maats. — Seconds	Matrozen. — Matelots	Bijzonder personeel	Personeel spécial	Jongens (min dan 18 jaar)	Mousses (moins de 18 ans)					Maats. — Seconds	Matrozen. — Matelots	Bijzonder personeel	Personeel spécial	Jongens (min dan 18 jaar)	Mousses (moins de 18 ans)		
7	3	—	29	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
1	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
1	—	—	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
28	15	—	101	—	21	10	2	—	48	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
11	5	—	26	16	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
1	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
7	4	—	16	12	2	17	32	3	139	50	9	20	31	8	142	54	38	9	26	19	106	41	28	—	—	—	—	—	—		
28	11	—	90	—	17	1	1	—	8	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
84	38	—	269	29	60	28	35	3	195	51	17	20	33	8	149	54	39	9	26	19	106	41	28	—	—	—	—	—	—		
80	40	—	263	29	53	32	34	2	209	61	15	16	33	7	137	51	29	11	24	15	109	43	35	—	—	—	—	—	—		
45	62	—	293	—	49	23	32	2	207	—	42	22	26	7	177	—	39	10	22	16	132	—	31	—	—	—	—	—	—		
37	55	10	253	16	20	33	26	8	161	50	24	23	27	5	136	53	32	3	17	13	58	30	17	—	—	—	—	—	—		
42	52	15	80	18	26	24	30	25	135	49	27	26	24	6	145	53	28	2	12	12	37	24	17	—	—	—	—	—	—		

INDEELING VAN HET PERSONEEL DER GEDEKTE
REPARTITION DU PERSONNEL DES BATEAUX PONTES

AANLEGHAVEN — PORT D'ATTACHE	AANTAL OPVARENDEN DER NOMBRE D'HOMMES D'EQUIPAGE											
	Van 251 tot 300 HP.						Van 301 tot 350 HP.					
	De 251 à 300 HP.						De 301 à 350 HP.					
	Stuur- lieden — Patrons		Maats. — Seconds	Matrozen. — Matelots	Bijzonder personeel Personnel spécial	Jongens (min dan 18 jaar) Mousses (moins de 18 ans)	Stuur- lieden — Patrons		Maats. — Seconds	Matrozen. — Matelots.	Bijzonder personeel Personnel spécial	Jongens (min dan 18 jaar) Mousses (moins de 18 ans)
Eigenaars. Propriétaires. Niet eigenaars. Non-propriétaires.	Eigenaars. Propriétaires. Niet eigenaars. Non-propriétaires.											
Blankenberge												
Boekhoute												
De Panne. — La Panne												
Heist												
Nieuwpoort. — Nieuport												
Oostduinkerke												
Oostende. — Ostende	1	6	3	22	8	6	—	2	1	7	2	2
Zeebrugge												
TOTAAL 1938	1	6	3	22	8	6	—	2	1	7	2	2
» 1937	—	8	3	26	11	8	—	2	1	7	3	2
» 1936	—	3	2	14	—	3						
» 1935	—	2	1	8	4	3						
» 1934	—	1	1	6	3	1						

N. B. — De motoristen zijn bij het bijzonder personeel inbegrepen.
Les motoristes sont compris parmi le personnel spécial.

[illegible]

JAARLIJKE MIDDENPRIJZEN PER KILOGRAM EN PER SOORT INGEVOLGE DE AMTELIJKE STATISTIEK DER VISCHMIJN
VAN OOSTENDE.
PRIX MOYENS ANNUELS PAR KILOGRAMME ET PAR ESPECE D'APRES LA STATISTIQUE OFFICIELLE DE LA MINQUE
D'OOSTENDE.

(1929-1938)

VISCHSOORTEN	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938	ESPECES DE POISSONS
I. — Diepzwemmende Visch.											
Zeeuivel	8.29	8.13	6.60	5.80	5.19	5.62	6.54	6.44	4.74	4.35	Lotte.
Pieterman	5.10	6.91	6.63	7.46	8.12	9.29	10.10	10.29	7.39	8.63	Vive.
Rode knorhaan	2.75	2.89	2.50	2.13	1.77	1.90	1.86	1.75	1.24	1.78	Grondin rouge.
Griet	16.48	14.50	13.50	11.30	10.19	10.44	5.32	9.47	11.10	13.21	gr.
	13.11	11.61	10.80	9.88	8.47	7.60	8.51	7.80	6.79	7.68	moyen
	9.92	8.71	7.30	7.35	5.44	5.13	5.56	5.55	5.62	6.61	pet.
Heilbot	10.62	14.46	13.87	8.82	7.56	9.11	9.64	11.37	11.80	12.17	Barbue.
Koningsvisch	3.13	1.61	1.26	4.55	4.45	3.07	2.45	2.78	3.09	3.86	Fiétan.
Kabeljauw	3.50	3.68	2.96	3.24	3.71	4.48	4.23	4.77	4.68	4.09	Surmulet.
	2.83	3.43	3.16	3.18	3.16	3.40	2.65	2.74	2.85	2.57	gr.
	2.46	2.28	2.10	1.78	2.24	2.30	2.13	2.21	2.21	2.06	moyen
Klipvisch	1.77	2.28	1.72	1.31	1.32	1.71	1.78	2.09	1.57	1.47	pet.
Knorhaan	1.26	1.24	1.14	1.08	1.83	1.10	1.07	0.93	0.68	0.92	Sébastie.
Koolvisch	2.43	2.73	2.11	1.31	1.42	1.68	1.62	1.56	1.26	1.65	Grondin.
Leng	3.12	3.82	2.71	2.09	2.22	2.12	2.18	2.33	1.93	1.87	Colin.
Lom	2.03	3.05	1.90	1.10	1.44	1.61	1.38	1.53	1.00	0.93	Lingue.
Mooiemeid	7.63	7.85	7.63	9.57	8.18	8.03	9.23	6.61	6.83	5.13	Brosme.
	4.67	5.94	5.10	5.47	4.86	4.98	4.66	3.72	3.09	2.82	gr.
	1.89	1.76	1.02	0.98	1.29	2.31	1.95	1.68	1.34	1.68	moyen
Pladijs	6.59	7.35	6.10	5.21	4.87	4.04	4.76	4.85	5.18	4.74	pet.
	5.40	5.83	4.97	4.57	4.34	3.93	4.27	4.63	4.64	4.65	gr.
	1.51	1.60	1.16	1.11	1.14	1.25	1.42	1.43	1.31	1.50	moyen
Poor	0.78	0.89	0.54	0.52	0.61	0.54	0.71	0.83	0.71	0.94	pet.
Rog	2.96	3.10	2.44	2.01	2.09	2.20	2.38	2.45	2.31	2.30	Seauvel.
Keelrog	3.98	3.84	2.90	2.70	2.88	2.70	3.40	3.08	3.35	2.98	Raie.
Roobaard	4.92	5.86	5.00	4.16	3.24	3.05	3.10	3.15	2.63	2.54	Raie (radisee).
Schar	4.67	4.48	4.78	4.17	3.92	3.12	3.34	3.37	3.01	2.94	Rouget.
Schaat	2.67	2.35	2.13	1.69	1.57	1.87	3.20	2.70	2.99	2.73	Limande.
Schelvisch	4.43	4.36	4.52	4.05	4.03	4.93	5.15	5.12	6.52	4.99	Flotte.
	3.93	4.31	4.00	3.61	3.91	4.47	4.62	5.68	4.06	3.90	gr.
	2.59	1.75	1.37	1.37	1.79	2.48	2.49	1.98	1.57	1.98	moyen
											pet.
											Eglefin.

Schotsche schol		4.56	5.02	3.60	2.66	2.79	2.86	3.44	2.30	2.86	4.18	Sole d'Ecosse. Sole limande. Tacaud. Esturgeon. gr. moyen pet. gr. moyen pet. non cl. . . . Merlan jaune. Merlan. Bar. Squalé pèlerin. Petite roussette. Congre. Loup de mer. Dorée. Autres espèces.
Steenschol.		8.16	8.00	7.40	5.45	5.36	4.11	4.94	4.59	4.10	4.77	
Steenpost .		1.51	1.52	1.39	0.93	1.55	1.65	1.67	1.76	1.44	1.35	
Steur		20.56	21.70	19.20	18.62	17.44	13.19	14.59	16.80	16.37	15.48	
Tarbot		22.73	21.16	16.65	14.33	12.32	12.41	13.07	12.03	10.50	13.97	
Tong		18.40	16.21	13.62	11.20	9.92	9.53	9.81	8.95	7.57	8.81	
Vlaswijting		15.05	12.61	10.20	8.06	5.88	5.98	6.60	6.59	6.17	7.41	
Wijting		28.10	28.79	22.12	15.79	14.09	11.92	12.61	14.62	14.81	13.41	
Zeebaars		28.57	33.54	28.30	17.88	11.76	12.34	15.64	17.00	15.92	17.65	
Zeehaai		23.54	26.32	15.60	10.94	9.27	9.89	13.23	15.50	15.69	15.24	
Zeepaling		19.44	21.22	17.16	12.13	8.48	6.19	8.59	10.33	11.96	10.91	
Zeewolf		3.32	4.11	4.26	3.00	3.37	2.81	2.27	2.58	2.52	2.91	
Zonnevisch . . .		1.64	1.67	1.47	1.04	1.54	1.56	1.75	1.69	1.50	1.61	
Andere soorten .		2.83	3.01	2.83	2.47	1.83	2.03	1.27	1.09	1.08	1.00	
II. — Pelagische visch.		1.46	1.95	1.44	1.15	1.13	1.12	0.90	0.85	0.79	1.06	
Haring		1.28	1.97	1.80	1.17	1.29	1.11	0.88	0.91	0.88	1.09	
Makreel		6.84	5.31	5.23	4.47	3.87	2.91	2.43	2.52	2.21	1.90	
Sprot		1.93	2.14	1.55	1.11	1.24	1.65	1.53	1.97	1.39	1.66	
II. — Poisson pélagique.		5.14	5.34	5.68	4.09	4.02	3.50	3.23	3.64	3.43	3.40	
Hareng.		8.05	7.60	6.60	0.68	0.87	1.90	1.90	2.28	2.53	1.36	
Maquereau.												
Esprot.												
III. — Crustacés et mollusques.												
Krabben		0.83	0.78	0.89	0.60	0.67	0.64	0.53	0.40	0.46	0.64	
Kreeften		20.67	29.85	24.00	17.08	10.01	8.92	16.37	17.11	15.59	14.73	
Kreeftjes		3.02	3.62	3.20	2.40	2.56	1.93	2.11	2.76	2.95	3.27	
Inktvisch		—	—	—	1.43	0.71	0.95	0.24	0.17	—	—	
Garnaal		—	—	—	—	—	—	4.58	3.96	2.96	4.72	

Graves.
Homards.
Petits homards.
Seiche.
Grevettes. 4.07

VISCH UIT HET BUITENLAND MET BELGISCHE VERGUNNINGEN INGEVOERD (K.g.)
POISSON IMPORTE DE L'ETRANGER, SOUS LE COUVERT DE LICENCES BELGES (Kg.)

1938

SOORTEN	Danemarken	Duitschland	Frankrijk	Groot-Brittannie	Nederland	Noorwegen	Zweden	Verscheide	Totaal	ESPECES
1. Zalm	270.—	347,50	721,50	15.427,60	2.654,10	11.140,50	—	161.569,30	192.130,50	1. Saumon.
2. Forel	108.919.—	—	36,20	861.—	11.873.—	—	—	—	121.689,20	2. Truites.
3. Brasem	11.284.—	—	450.—	—	81.740.—	—	—	—	93.474.—	3. Brème.
4. Paling	535.979,50	—	97.307.—	—	108.832,50	235.—	—	—	742.354.—	4. Anguille.
5. Spiring	—	—	—	—	48.031.—	—	—	—	48.031.—	5. Epertan.
6. Steur	—	—	3.559,90	123.—	503.—	—	—	—	4.185,90	6. Esturgeon.
7. Snoek	1.443.—	—	—	—	14.511,50	—	—	—	15.954,50	7. Brochet.
8. Karper	—	—	650.—	—	394.—	—	—	—	1.044.—	8. Carpe.
9. Baars	569.—	—	—	—	1.939.—	—	—	—	2.508.—	9. Perche.
10. Tink (zeelt)	875.—	—	200.—	—	22.070.—	—	—	—	23.145.—	10. Tanche.
11. Vooren	3.135.—	—	—	—	23.895.—	—	—	—	27.030.—	11. Gardon.
12. Grondel	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12. Goujon.
10. Alexander	—	—	—	—	762,50	—	—	—	762,50	10. Sandre.
11. Haring	800.—	—	1.429,202.—	977.023,50	2.777,740.—	1.435.605.—	—	—	6.620,370,50	11. Hareng.
12. Sprot	—	—	194.143.—	1.739.337.—	40.918.—	—	624.710.—	55,60	2.599.163,60	12. Esprot.
13. Tonijn	720.—	—	—	—	201.—	17.816.—	162.—	—	18.899.—	13. Thon.
14. Latour	2.965.—	—	—	—	4.829.—	28.507.—	4.494.—	—	40.795.—	14. Taupé-Lamie.
15. Geep	222.220.—	—	—	—	80.—	450.—	5.730.—	—	228.480.—	15. Orphie.
16. Heilbot	123.—	—	32.—	2.965,30	732.—	27.705.—	—	12.907,70	44.465.—	16. Efoot.
19. Kuit o/v	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19. Rogue.
21. W. Kabeljauw	1.106.417.—	3.500.—	27.281.—	92.524.—	1.223.843.—	587.115.—	41.724.—	10.—	3.082.414.—	21. Cabillaud blanc.
22. Ijsl. Kabeljauw	—	—	—	—	310.—	75.—	—	—	385.—	22. Cabillaud isl.
23. Middelst. Kabeljauw	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23. Cabillaud moyen
24. Schelvisch gr.	92.936,50	750.—	19.197.—	18.765.—	71.401,50	330.546.—	15.481.—	—	549.077.—	24. Eglefin gr.
25. Schelvisch mid.	9.786.—	500.—	22.556.—	1.051.—	35.358,50	74.204.—	6.467.—	—	149.922,50	25. Eglefin moyen.
26. Koolvisch	2.672.—	1.500.—	9.058.—	—	48.431.—	11.735.—	1.425.—	—	74.821.—	26. Colin.
27. Vlaswijting	790.—	—	—	—	—	85.—	110.—	—	985.—	27. Merlan jaune.
28. Leng	360.—	—	—	—	356.—	965.—	—	—	1.681.—	28. Lingue.
29. Zeepaling	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29. Congre.
30. Zeewolf	—	—	—	—	—	135.—	—	—	135.—	30. Loup de mer

41. Lem	7.425.—	14.570.—	2.050.—	—	—	19.420.—	298.—	—	—	—	43.763.—	31. Grimsa
42. Rog	21.705,50	—	25.—	—	—	40.562.—	14.731.—	—	—	—	132.927,50	32. Raie.
43. Vloot	—	—	61.800.—	—	720.—	84.196.—	—	55.184.—	—	—	145.996.—	33. Flotte.
44. Makreel	—	—	—	—	—	5.300.—	—	—	—	—	5.300.—	34. Naquereau.
45. Baars	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	35. Dorade.
46. Staart	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36. Baudroie.
47. Inktvisch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	37. Seiche.
48. Mooie meid gr.	—	—	—	—	—	700.—	—	40.—	—	—	—	38. Merlu gr.
49. Mooie meid kl.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	39. Merlu pet.
50. Klipvisch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40. Sébaste.
51. Tong	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	51. Sole.
52. Tarbot	3.291.—	—	2.111.—	—	70.040,50	183.915.—	—	135.—	—	—	259.492,50	52. Turbot.
53. Griet	99.—	—	—	—	2.925,50	1.330.—	—	—	—	—	4.354,50	53. Barbue.
54. Steenschol	—	—	—	—	—	1.572.—	—	—	—	—	1.572.—	54. Sole limande.
55. Schotsche schol	1.050.—	—	—	—	—	165.—	—	—	—	—	1.215.—	55. Sole d'Ecosse.
56. Schar	—	—	—	—	—	430.—	—	—	—	—	430.—	56. Limande.
57. Pladijs	733.—	—	—	—	—	73.410.—	137.—	—	—	—	74.280.—	57. Pile.
58. Zonnevisch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	58. Saint-Pierre.
59. Pieterman	—	—	—	—	—	—	—	200.—	—	—	200.—	59. Vive.
60. Knorhaan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60. Grondin gris.
61. Roode knorhaan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	61. Grondin rouge.
62. Roodbaars	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	62. Rouget.
63. Wijting	3.633.—	—	—	—	—	215.—	600.—	—	—	—	815.—	63. Merlan.
64. Heek	40.—	—	—	—	—	3.200.—	—	—	—	—	680.—	64. Petite merlucho.
65. Bot	—	—	—	—	—	640.—	—	—	—	—	564.—	65. Flet.
66. Kl. schelvisch	—	—	—	—	—	564.—	—	—	—	—	—	66. Pet. Egiefin.
67. Gulen	4.645.—	—	—	—	—	2.354.—	—	—	—	—	6.999.—	67. Pet. Cabillaud.
68. Zandhaai	59.329.—	—	—	—	—	45.183.—	800.—	—	—	—	105.312.—	68. Emissole.
69. Zeehond	—	—	—	—	—	3.462.—	2.520.—	160.—	—	—	6.142.—	69. Roussette.
70. Zeehond	40.—	—	—	—	—	47.—	96.430.—	—	—	—	96.517.—	70. Roussette.
TOTAAL visch	2.203.454,50	21.167,50	247.034,60	205.402,90	2.169.412,60	1.206.229,50	174.487.—	131.312.—	—	—	6.358.500,60	TOTAL poisson.
TOTAAL haring	800.—	—	1.429.202.—	977.023,50	2.777.740.—	1.435.605.—	—	—	—	—	6.620.370,50	TOTAL hareng.
TOTAAL sprot	—	—	194.143.—	1.739.337.—	40.918.—	—	—	624.710.—	55,60	—	2.599.163,60	TOTAL esprot.

Voor verdere bijzonderheden wordt verwezen naar de uitgaven van den Dienst der Handelstatistiek (Ministerie van Financiën), Brussel.
 Pour renseignements complémentaires voir les publications du Service de la Statistique Commerciale (Ministère des Finances), Bruxelles.
 Voor bijzonderheden omtrent den vischaanvoer aan de Belgisch Kust wordt verwezen naar de uitgaven van den Centralen Dienst voor de Statistiek.
 Pour tous renseignements concernant les apports au littoral belge il y a lieu de consulter les publications du Service Central des Statistiques.

BELGISCHE VAARTUIGEN DIE IN DE WESTERSCHELDE GEVISCHT HEBBEN BIJ TOEPASSING DER ARTIKELEN 6-11 DER OVEREENKOMST VAN 'S GRAVENHAGE. (VERKLARING VAN 27 FEBRUARI 1893).
 EMBARCATIONS BELGES QUI ONT PECHE DANS L'ESCAUT OCCIDENTAL, CONFORMEMENT AUX ARTICLES 6-11 DE LA CONVENTION DE LA HAYE. (DECLARATION DU 27 FEVRIER 1893).

(1938)

AANLEGPLAATSEN — PORT D'ATTACHE	AANTAL VAARTUIGEN NOMBRE DE BATEAUX						GEZAMENLIJKE NETTO TONNEMAAT — TONNAGE NET TOTAL	AANTAL OPVARENDEN — NOMBRE D'HOMMES D'EQUIPAGE
	Opene — Ouverts.		Half gedekte — Mi-pontés		Gedekte — Pontés			
	met motor — avec moteur	zonder motor — sans moteur	met motor — avec moteur	zonder motor — sans moteur	met motor — avec moteur	zonder motor — sans moteur		
Antwerpen. — Anvers.	—	—	2	—	—	—	6	4
Berendrecht	—	—	—	1	—	—	5	1
Kieldrecht	—	—	3	—	—	—	30	5
Zantvliet	—	—	3	—	—	—	16	5
TOT. 1938	—	—	8	1	—	—	57	15
» 1937	—	—	11	1	—	—	79	20
» 1936	—	—	14	1	—	—	106	25
» 1935	7	—	10	10	—	—	182	62
» 1934	6	3	6	12	—	—	172	62
» 1933	4	1	5	13	—	—	183	54
» 1932	3	2	5	19	—	—	188	67
» 1931	4	—	6	18	—	—	220	66
» 1930	1	2	2	20	—	—	197	59
» 1929	2	—	23	—	—	—	211	60
» 1928	10	—	22	—	—	—	216	74
» 1927	1	—	18	—	—	—	161	45